

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ

PANORAMA ROKU

SPRAWOZDANIE ROCZNE ZA ROK 2020

Trybunał Sprawiedliwości
Unii Europejskiej
gwarantem ochrony
prawa Unii

SPRAWOZDANIE ROCZNE ZA ROK 2020

PANORAMA ROKU

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest jedną z siedmiu instytucji europejskich.

Jako instytucja sądowa Unii ma on za zadanie zapewniać poszanowanie prawa Unii poprzez czuwanie nad jednolitą interpretacją i jednolitym stosowaniem traktatów, jak również poprzez zapewnienie kontroli zgodności z prawem aktów przyjmowanych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii.

Poprzez orzecznictwo Trybunał przyczynia się do ochrony wartości Unii i uczestniczy w procesie integracji europejskiej.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej składa się z dwóch sądów: „Trybunału Sprawiedliwości” i „Sądu Unii Europejskiej”.

Spis treści

Przedmowa prezesa	5
1 Rok 2020 w skrócie	7
A Rok w ilustracjach	8
B Rok w liczbach	22
2 Działalność sądownicza	27
A Przypomnienie najważniejszych wyroków roku	28
B Działalność sądownicza w liczbach	56
3 Rok pod znakiem dostosowania i ciągłości służby publicznej europejskiego wymiaru sprawiedliwości	63
A Wstęp sekretarza	64
B Fazy zarządzania kryzysem	69
C Bilans działalności Trybunału w czasie pandemii	72
Fokus Rozprawy zdalne	74
Fokus Relacje ze społeczeństwem	76
Fokus Dyrekcja Generalna ds. Wielojęzyczności: zapewnienie ciągłości funkcjonowania	80
Fokus Technologie informatyczne wystawione na próbę	81
4 Instytucja chroniąca środowisko naturalne	83
5 Spojrzenie w przyszłość	87
6 Pozostańmy w kontakcie!	91

”

Wdrożenie w rekordowym czasie innowacyjnych rozwiązań technologicznych pozwoliło zapewnić możliwie normalne funkcjonowanie sądów i ciągłość działalności w służbie europejskiego wymiaru sprawiedliwości.

...chciałbym z dumą podkreślić, że mimo trudności, jakie wszyscy napotkaliśmy w życiu osobistym i zawodowym, umożliwiliśmy, wykazując się zdolnościami dostosowawczymi i determinacją, skuteczne rozpoznawanie spraw przez Trybunał Sprawiedliwości i Sąd oraz zagwarantowaliśmy, w interesie podmiotów prawa, odpowiednią jakość ich orzeczeń.

”

Przedmowa prezesa

W Europie, tak jak w pozostałej części świata, miniony rok został głęboko naznaczony pandemią Covid-19, która wyróciła do góry nogami nasze życie prywatne i społeczne, jak również nasze zawodowe przyzwyczajenia. Opracowane uprzednio przez Trybunał plany kryzysowe, jak również znakomite umiejętności przystosowania się i zaangażowanie Członków oraz personelu instytucji umożliwiły skuteczne opanowanie tej nieoczekiwanej sytuacji.

Wdrożenie w rekordowym czasie innowacyjnych rozwiązań technologicznych pozwoliło zapewnić możliwie normalne funkcjonowanie sądów i ciągłość działalności w służbie europejskiego wymiaru sprawiedliwości.

Instytucja podjęła odpowiednie środki, by chronić pracowników poprzez niedopuszczenie do rozprzestrzeniania się wirusa i by zapewnić warunki pracy jak najbardziej zbliżone do normalnych. Po przymusowej przerwie od połowy marca do końca maja instytucja była w stanie zagwarantować wznowienie rozpraw, zapewniając przy tym ochronę wszystkich osób biorących w nich udział.

Statystyki roczne odzwierciedlają ostatecznie w bardzo ograniczonym stopniu skutki kryzysu sanitarnego. Z uwagi na spowolnienie, w pierwszych miesiącach pandemii, działalności sądów krajowych liczba spraw wniesionych nie osiągnęła rekordowego poziomu odnotowanego w 2019 r., lecz jest bliska poziomowi odnotowanego w latach 2018 i 2017. Z kolei liczba spraw rozstrzygniętych uległa jedynie niewielkiemu spadkowi dzięki różnym środkom wprowadzonym w celu zaradzenia brakowi możliwości prowadzenia rozpraw przez okres ponad dwóch miesięcy oraz w celu zaradzenia ograniczeniom w podróżowaniu nałożonym od momentu wznowienia rozpraw. Na uwagę zasługuje okoliczność, że mimo nadzwyczajnego kontekstu, w jakim prowadzona była działalność, w roku 2020 poziom aktywności obu sądów był porównywalny z tym w roku 2017 i nawet wyższy od poziomu aktywności w roku 2016.

Najbardziej istotne pod względem merytorycznym orzecznictwo z ubiegłego roku, które zostało ujęte w niniejszej panoramie, zawiera ważne wyroki, w szczególności w dziedzinie podstawowych wolności i zasad praworządności. Wyroki te świadczą o fundamentalnej roli, jaką odgrywają sądy Unii w ramach europejskiego systemu instytucjonalnego oraz w stosunku zarówno do podmiotów gospodarczych, jak i obywateli.

Inne wydarzenie naznaczyło rok 2020: faktyczne wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej w dniu 31 stycznia o północy po liczącym ponad 47 lat okresie dzielenia wspólnego losu. Dla instytucji brexit pociągnął za sobą odejście jej brytyjskich członków, ale nie wpłynął na sytuację zatrudnionego personelu brytyjskiego.

Podsumowując rok 2020, chciałbym z dumą podkreślić, że mimo trudności, jakie wszyscy napotkaliśmy w życiu osobistym i zawodowym, umożliwiliśmy, wykazując się zdolnościami dostosowawczymi i determinacją, skuteczne rozpoznawanie spraw przez Trybunał Sprawiedliwości i Sąd oraz zagwarantowaliśmy, w interesie podmiotów prawa, odpowiednią jakość ich orzeczeń. Środki i zmiany wprowadzone w celu osiągnięcia tego rezultatu są pouczające i stanowią atuty, które Trybunał będzie mógł uwzględnić w przyszłości zgodnie z przyświecającym mu celem polegającym na doskonaleniu służby publicznej europejskiego wymiaru sprawiedliwości.

Koen Lenaerts

Prezes Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

1

Rok 2020 w skrócie

A | Rok w ilustracjach

B | Rok w liczbach

A | Rok w ilustracjach

13 STYCZNIA

Uroczyste zobowiązanie podjęte przez Komisję von der Leyen

W trakcie uroczystego posiedzenia przed Trybunałem przewodnicząca **Ursula von der Leyen** i **nowi członkowie Komisji Europejskiej** złożyli przewidziane traktatami uroczyste zobowiązanie w obecności JKW Henryka, wielkiego księcia Luksemburga, Fernanda Etgena, przewodniczącego Izby Deputowanych Wielkiego Księstwa Luksemburga, oraz Xaviera Bettela, premiera Wielkiego Księstwa Luksemburga. W swoim przemówieniu Koen Lenaerts, prezes Trybunału, przypomniał, że uroczyste zobowiązanie wynika z utrwalonej praktyki będącej symbolem unii prawa, jaką stanowi Unia Europejska.

17 STYCZNIA

Wniesienie spraw *Junqueras i Vies i in./* *Parlament*

Sąd musi rozstrzygnąć, w wielu sprawach związanych z **wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2019 r.**, w przedmiocie skarg, które wnieśli wybrani posłowie, w tym C. Puigdemont i Casamajó oraz O. Junqueras i Vies ([T-100/20](#), [T-115/20](#), [T-613/20](#)).

27 STYCZNIA

Spotkanie z delegacją CCBE

Delegacja Rady Izb Adwokackich i Stowarzyszeń Prawniczych Unii Europejskiej (CCBE) spotkała się z członkami Trybunału Sprawiedliwości i Sądu w celu wymiany poglądów w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, między innymi dotyczących **aspektów proceduralnych funkcjonowania sądów Unii**. CCBE reprezentuje palestry i stowarzyszenia prawnicze z 45 państw (czyli ponad milion europejskich prawników).

29 STYCZNIA

Zainstalowanie w Trybunale rzeźby „Erma” Herodota i Tukidydesa

Trybunał przyjął **dwustronną rzeźbę** przedstawiającą dwóch historyków greckich Herodota i Tukidydesa, którzy spoglądają w przeciwnych kierunkach. Wykonana z marmuru reprodukcja modelu w brązie z końca IV wieku p.n.e. pochodzi z kolekcji Farnese i została wypożyczona przez Narodowe Muzeum Archeologiczne w Neapolu. Herodot jest uznawany za pierwszego historyka, który opierał się na badaniu w terenie, zaś Tukidydes – za pierwszego historyka, który przedstawiał historię w metodyczny sposób, przyjmując racjonalne podejście.

31 STYCZNIA

Zjednoczone Królestwo występuje z Unii Europejskiej

47 lat po przystąpieniu do Unii Europejskiej **wystąpienie Zjednoczonego Królestwa** stało się skuteczne o północy. **Trybunał pozostaje właściwy** do rozpoznania wszystkich postępowań wszczętych przez Zjednoczone Królestwo lub przeciwko niemu oraz do wydawania orzeczeń w trybie prejudycjalnym w przedmiocie wniosków pochodzących od sądów Zjednoczonego Królestwa złożonych przed końcem okresu przejściowego upływającego z końcem 2020 r.

Luty

6 LUTEGO

Uroczystość z okazji odejścia

W Sądzie odbyła się uroczystość z okazji zaprzestania pełnienia funkcji wskutek brexitu przez **Iana Stewarta Forrestera**, sędziego w latach 2015–2020.

12 LUTEGO

Uroczystość z okazji odejścia

W Trybunale Sprawiedliwości odbyła się uroczystość z okazji zaprzestania pełnienia funkcji wskutek brexitu przez **Christophera Vajdę**, sędziego w latach 2012–2020.

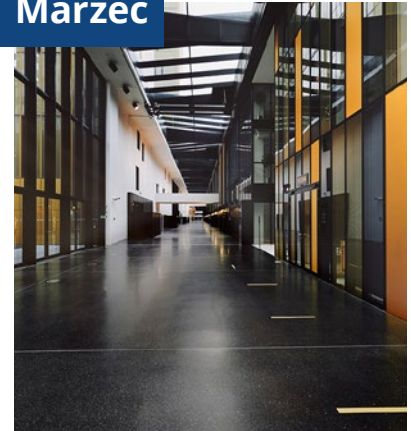
13 LUTEGO

Złożenie ślubowania przez dwóch członków Trybunału Obrachunkowego i Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich

Na uroczystym posiedzeniu Trybunał Sprawiedliwości odebrał uroczyste zobowiązanie nowych członków Trybunału Obrachunkowego: **François-Rogera Cazali** (Francja) i **Joëlle Elvinger** (Luksemburg) oraz europejskiej rzecznik **Emily O'Reilly** (Irlandia), z okazji odnowienia jej kadencji, do wykonywania ich funkcji w sposób niezależny i w ogólnym interesie Unii.

Marzec

16 MARCA

Na odległość... ale ciągle razem

Aby przyczynić się do walki z rozprzestrzenianiem się pandemii Covid-19 i aby chronić personel, Trybunał wprowadził w życie **powszechny tryb pracy zdalnej**. Personelowi, z wyjątkiem osób pełniących krytyczne funkcje, i odwiedzającym zabroniono dostępu do pomieszczeń instytucji.

16 MARCA

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości sprawy *Lufthansa*

Do Trybunału zwrócono się o zweryfikowanie, czy dyrektywa dotycząca wykorzystywania **danych osobowych pasażerów lotniczych zawartych w danych dotyczących przelotu pasażera (PNR)** w celu zapobiegania między innymi przestępstwom terrorystycznym i ich wykrywania jest zgodna z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej ([C-148/20](#), [C-149/20](#) i [C-150/20](#)).

23 MARCA

Objęcie stanowiska przez nowego rzecznika generalnego

Na stanowisko rzecznika generalnego Trybunału Sprawiedliwości został powołany **Jean Richard de la Tour** (Francja), jako następcy Yves'a Bota. Z uwagi na kryzys zdrowotny złożenie ślubowania odbyło się na odległość, w drodze wideokonferencji, w obecności prezesa, pierwszego rzecznika generalnego i sekretarza Trybunału Sprawiedliwości.

24 MARCA

Wniesienie do Sądu sprawy *Tartu Agro/ Komisja*

Tartu Agro, estońska spółka produkująca żywność, dąży do uzyskania stwierdzenia nieważności decyzji Komisji, która doszła do wniosku, że państwo estońskie wprowadziło w życie niezgodną z prawem **pomoc państwa**, oddając wspomnianej spółce w dzierżawę grunty rolne w zamian za czynsz niższy od ceny rynkowej. Równoległe postanowieniem w przedmiocie środków tymczasowych **zawieszono zwrot kwoty z powodu kryzysu sanitarnego związanego z Covid-19**. Spółka powołuje się na skutki finansowe pandemii i ryzyko konieczności zaprzestania przez nią działalności w wypadku zwrotu kwoty, co miałyby wpływ na bezpieczeństwo żywnościowe państwa członkowskiego ([T-150/20](#)).

26 MARCA

Pierwsze ogłoszenia wyroków w okresie lockdownu

Począwszy od tego dnia, z uwagi na kryzys zdrowotny ogłoszenie wyroków Trybunału Sprawiedliwości i Sądu oraz przedstawienie opinii rzeczników generalnych z danego tygodnia mają miejsce na **jednym posiedzeniu** przed Trybunałem i Sądem.

Kwiecień

2 KWIETNIA

Wyrok w sprawie *Coty Germany/ Amazon*

Samo **składowanie w serwisie Amazon-Marketplace** towarów naruszających prawo do znaku towarowego nie stanowi naruszenia przez Amazon prawa do znaku towarowego ([C-567/18](#)).

→ ([zob. s. 51](#))

23 KWIETNIA

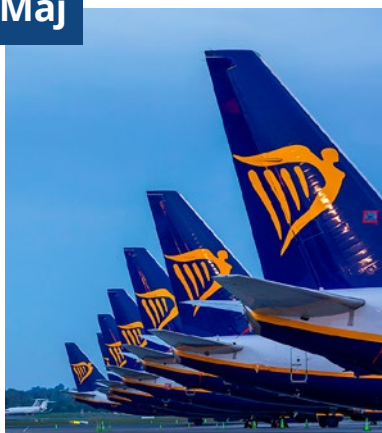

Wyrok w sprawie *NH/Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI*

Homofobiczne oświadczenia wygłaszane przez osobę, która ma decydujący wpływ na politykę rekrutacyjną pracodawcy, stanowią dyskryminację w zakresie zatrudnienia i pracy. Stowarzyszenie może dochodzić na drodze sądowej naprawienia szkody, nawet jeżeli osoba poszkodowana nie jest możliwa do zidentyfikowania ([C-507/18](#)).

→ ([zob. s. 28](#))

Maj

1 MAJA

Wniesienie do Sądu sprawy *Ryanair/ Komisja*

Pierwsza z długiej serii skarga wniesiona przez spółkę Ryanair na decyzje Komisji zatwierdzające **pomoc przyznaną** przez wiele państw członkowskich na rzecz niektórych przedsiębiorstw lotniczych **w kontekście pandemii Covid-19** ([T-238/20](#)).

9 MAJA

Dzień Europy w sieciach społecznościowych

Z okazji rocznicy „deklaracji Schumana” **Trybunał świętuje wirtualnie Dzień Europy** na forach społecznościowych za pośrednictwem **platform Twitter i LinkedIn**. Trybunał odpowiada na pytania obywateli i zaprasza, w celu przybliżenia swojej działalności, do obejrzenia na kanale [YouTube filmów wideo poświęconych tej instytucji i orzecznictwu](#).

25 MAJA

Salę rozpraw otwierają na nowo swe drzwi

Rozprawy przed Trybunałem i Sądem ponownie się odbywają. Część personelu wraca do pracy w budynkach instytucji, aby **wypełniać zadania, które nie mogą być wykonywane zdalnie**. Bardziej rygorystyczne środki sanitarne zapewniają prawidłowy przebieg rozpraw.

25 MAJA

1. rozprawa przed Trybunałem Sprawiedliwości w trybie wideokonferencji

Przed Trybunałem odbywa się pierwsza rozprawa **z udziałem stron na odległość** w trybie wideokonferencji.

Czerwiec

24 CZERWCA

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości sprawy *Komisja/Hiszpania*

Skarga o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Hiszpanii, której przepisy dotyczące prawnego systemu **odpowiedzialności państwa z tytułu naruszeń prawa Unii** naruszają zdaniem Komisji zasady skuteczności i równoważności ([C-278/20](#)).

30 CZERWCA

1. rozprawa przed Sądem w trybie wideokonferencji

Przed Sądem odbywa się pierwsza rozprawa **z udziałem stron na odległość** w trybie wideokonferencji.

Lipiec

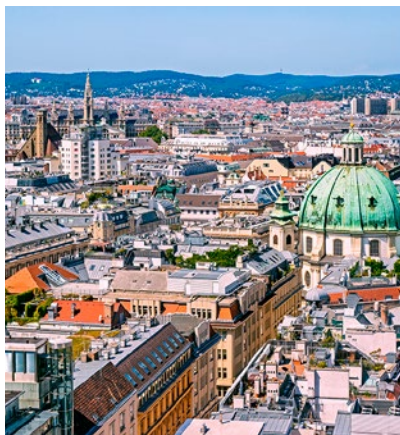

15 LIPCA

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości nowej sprawy *Facebook/Irlandia*

Trybunał ma za zadanie ustalić, czy stowarzyszenia ochrony konsumentów są upoważnione do powoływania się przed sądem na **naruszenia przepisów w dziedzinie ochrony danych osobowych** przez platformy takie jak **Facebook** ([C-319/20](#)).

22 LIPCA

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości sprawy *Komisja/Austria*

W skardze o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego Komisja kwestionuje wobec Austrii **indeksację świadczeń rodzinnych** zastosowaną do obywateli Unii Europejskiej, którzy pracują w Austrii i których dzieci zamieszkują w innym państwie członkowskim, gdzie koszty utrzymania są szacowane jako niższe ([C-328/20](#)).

Sierpień

6 SIERPANIA

Rozprawa w sprawie *XC*

W dniu 16 lipca 2020 r. przedmiotem rozprawy był pilny tryb prejudycjalny w związku z **wieloma europejskimi nakazami aresztowania wydanymi przez państwo członkowskie przeciwko tej samej osobie**. Wyrok, do którego opinia zostaje przedstawiona w dniu 6 sierpnia, zostanie ogłoszony w dniu 24 września, to jest cztery i pół miesiąca po wniesieniu sprawy ([C-195/20](#)).

14 SIERPANIA

Wniesienie do Sądu sprawy *Daimler AG/ Komisja*

Sąd ma za zadanie orzec w przedmiocie decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej wstępnego obliczenia **średnich indywidualnych poziomów emisji CO₂** oraz docelowych indywidualnych poziomów emisji dla producentów samochodów osobowych i lekkich pojazdów użytkowych w roku 2018 ([T-509/20](#)).

Wrzesień

10 WRZEŚNIA

Objęcie stanowiska przez nowego rzecznika generalnego Trybunału Sprawiedliwości

Athanasios Rantos (Grecja), powołany na stanowisko rzecznika generalnego jako następcą rzecznik generalnej Eleanor Sharpston (Zjednoczone Królestwo), składa ślubowanie na jawnym posiedzeniu Trybunału Sprawiedliwości.

25 WRZEŚNIA

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości sprawy *Komisja/ Irlandia i in.*

Odwołanie od wyroku Sądu z dnia 15 lipca 2020 r. (sprawy połączone T-778/16 i T-892/16), którym to wyrokiem Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji dotyczącej pomocy państwa (**interpretacja indywidualna prawa podatkowego**) przyznanej przez Irlandię spółce **Apple** ([C-465/20](#)).

Październik

28 WRZEŚNIA

Uroczyste zobowiązanie członków Prokuratury Europejskiej

W celu nadania uroczystej oprawy oficjalnemu podjęciu działalności przez Prokuraturę Europejską, w Trybunale Sprawiedliwości odbywa się posiedzenie inauguracyjne. Prokurator Generalna Prokuratury Europejskiej, **Laura Codruța Kövesi** (Rumunia), i **prokuratorzy europejscy nominowani przez państwa członkowskie** zobowiązują się uroczyście do wypełniania obowiązków wynikających z ich funkcji.

6 PAŹDZIERNIKA

Objęcie stanowisk przez dwóch nowych sędziów Trybunału Sprawiedliwości

Uroczyste posiedzenie odbywa się z okazji złożenia ślubowania i objęcia stanowisk przez sędziów **Inetę Ziemele** (Łotwa), jako następczynię Egilsa Levitsa, i **Jana Passera** (Czechy), jako następcę Jiřego Malenovskiego.

19 PAŹDZIERNIKA

Wizyta oficjalna w Niemczech

Delegacja Trybunału Sprawiedliwości udaje się do Karlsruhe (Niemcy) w ramach oficjalnej wizyty na zaproszenie **Bundesverfassungsgericht** (federalnego trybunału konstytucyjnego).

23 PAŹDZIERNIKA

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości sprawy *Litwa/Rada i Parlament*

Pierwsza z serii skarg wniesionych przez państwa członkowskie na wiele przepisów aktów regulacyjnych stanowiących „Pakiet na rzecz mobilności” w przedmiocie reformy sektora transportu drogowego ([C-541/20](#)).

24 PAŹDZIERNIKA

Europejski Dzień Sprawiedliwości

Ten dzień jest organizowany od 2003 r., aby **obywatele europejscy mogli lepiej zrozumieć swoje prawa i zostać poinformowani o funkcjonowaniu systemów sądowych** (wymiar sprawiedliwości, mediacja, wykonywanie orzeczeń sądowych itd.) oraz aby uczynić dostępnym wymiar sprawiedliwości. Przygotowane na rok 2020 i propagowane przez Radę Europy uroczystości odbywają się wirtualnie. Trybunał uczestniczy w obchodach, prowadząc kampanię informacyjną na forach społecznościowych za pośrednictwem platform Twitter i LinkedIn na temat funkcjonowania instytucji i postępowania prejudycjalnego oraz ich wpływu na codzienne życie obywateli Unii.

30 PAŹDZIERNIKA

Liczba użytkowników obserwujących oba konta Trybunału na platformie Twitter przekracza 100 000

Trybunał jest obecny na Twitterze od 2013 r., gdzie ma dwa konta, jedno w języku francuskim, drugie w języku angielskim, aby podawać szybko i zwięźle do wiadomości istotne informacje **na temat ważnych postępowań, wyroków i opinii oraz na temat wydarzeń dotyczących instytucji**. W tym roku liczba obserwujących oba konta przekroczyła 100 000 (dla porównania: liczba ta wyniosła 81 552 w 2019 r.).

Listopad

18 LISTOPADA

Wyrok w sprawie *Lietuvos geležinkeliai/ Komisja*

Sąd utrzymuje w mocy decyzję Komisji stwierdzającą **nadużycie pozycji dominującej przez litewską państwową spółkę kolejową** na litewskim rynku kolejowych przewozów towarowych ([T-814/17](#)).

→ ([zob. s. 47](#))

Grudzień

2 GRUDNIA

Złożenie wniosku o wydanie opinii

Belgia zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie opinii w kwestii zgodności **zmodernizowanego projektu Traktatu karty energetycznej** z traktatami Unii Europejskiej, między innymi w kwestii rozstrzygnięcia sporów ([opinia 1/20](#)).

4 GRUDNIA

68. rocznica utworzenia Trybunału Sprawiedliwości

Trybunał świętuje to wydarzenie **na forach społecznościowych** za pośrednictwem platform Twitter i LinkedIn, proponując obywatelom przegląd głównych wyroków wydanych w 2020 r.

16 GRUDNIA

Wyrok w sprawie *International Skating Union/ Komisja*

Uregulowania Międzynarodowej Unii Łyżwiarskiej (ISU) przewidujące surowe kary wobec sportowców, którzy uczestniczą w zawodach łyżwiarstwa szybkiego niezatwierdzonych przez tę organizację, są **sprzeczne z przepisami Unii w dziedzinie konkurencji (T-93/18)**.

→ (zob. s. 47)

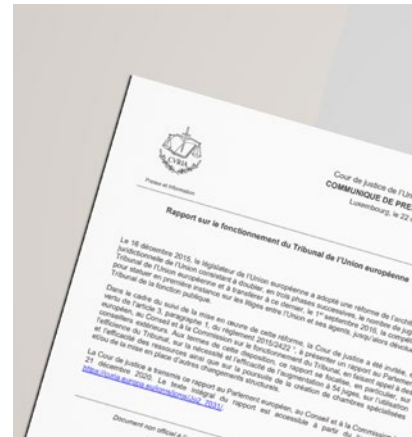
17 GRUDNIA

Wyrok w sprawie *Centraal Israëlitisch Consistorie van België i in.*

W celu wspierania dobrostanu zwierząt w ramach uboju rytualnego państwa członkowskie mogą, bez naruszenia praw podstawowych ustanowionych w karcie praw podstawowych, wymagać **odwrotnego procesu ogłuszenia**, które nie może spowodować śmierci zwierzęcia **(C-336/19)**.

→ (zob. s. 29)

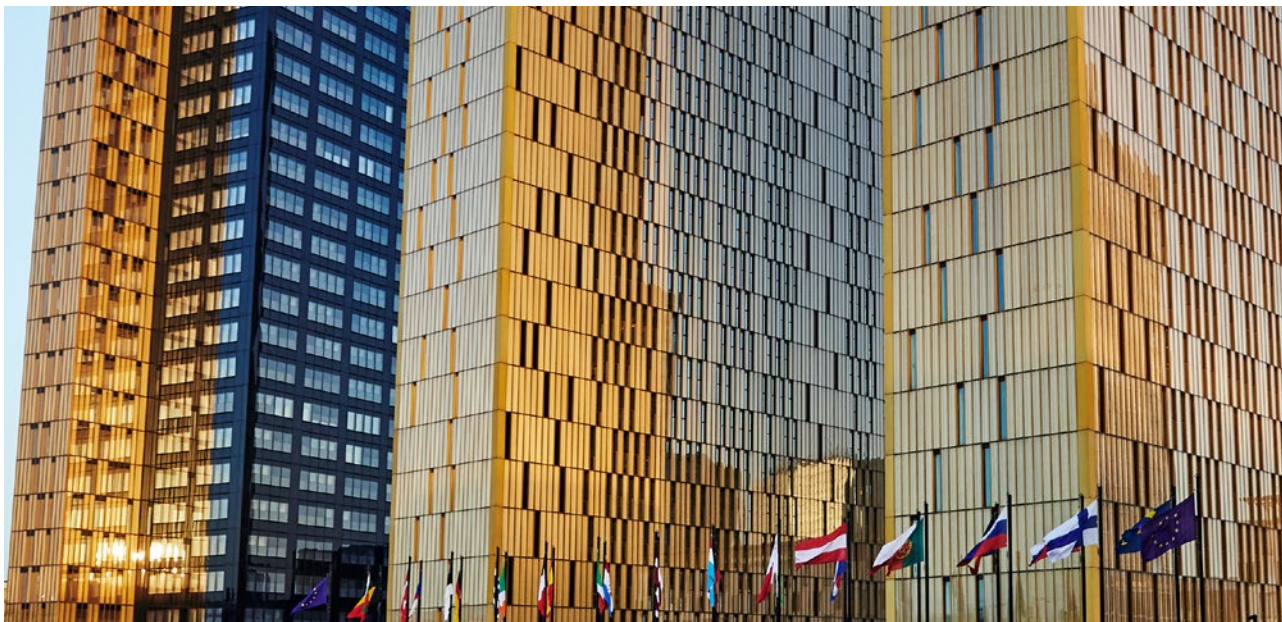
22 GRUDNIA

Sprawozdanie Trybunału Sprawiedliwości dotyczące funkcjonowania Sądu

W ramach monitorowania **wdrażania reformy struktury sądowniczej Unii Trybunał Sprawiedliwości przedstawił sprawozdanie** Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji dotyczące funkcjonowania Sądu. Sprawozdanie to koncentruje się na efektywności funkcjonowania Sądu, potrzebie i efektywności zwiększenia liczby sędziów do 54, optymalnym wykorzystaniu i efektywności zasobów oraz na tworzeniu kolejnych sądów wyspecjalizowanych.

B | Rok w liczbach

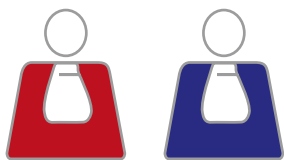
Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej udało się utrzymać w roku 2020 wysoki poziom aktywności w szczególnych okolicznościach telepracy i ograniczeń w podróżowaniu, co uniemożliwiło przeprowadzanie rozpraw w okresie od 16 marca do 25 maja 2020 r. Od tej ostatniej daty stałe zastosowanie mają ścisłe środki sanitarne a drzwi sal rozpraw są na nowo otwarte dla przedstawicieli stron i społeczeństwa w interesie prawidłowego przebiegu postępowania oraz zgodnie z zasadą jawności rozpraw.

Ograniczenia związane z lockdownem i inne środki, które miały na celu zahamowanie rozprzestrzeniania się pandemii i które zostały przyjęte przez większość państw członkowskich, miały jednak nieuchronnie pewien wpływ na aktywność społeczną i gospodarczą oraz na aktywność sądów państw członkowskich, czego konsekwencją był spadek liczby spraw wniesionych. Liczba **1582 spraw wniesionych łącznie do obu sądów Unii** jest niższa od rekordowej liczby z poprzedniego roku (1905), lecz porównywalna z liczbami z roku 2018 (1683) i z roku 2017 (1656).

Podobną tendencję można zaobserwować w odniesieniu do **spraw zakończonych**. Ich liczba wynosi **1540** i jest niższa od liczby w 2019 r. i od rekordowej liczby w 2018 r., lecz stanowi poziom aktywności zbliżony do tego odnotowanego w 2017 r., a nawet wyższy od tego w 2016 r. Aby móc ocenić właściwie ten wynik, należy go postrzegać w świetle okoliczności niemożności przeprowadzania rozpraw, w jakiej znalazły się oba sądy w okresie ponad dwóch miesięcy w roku 2020.

Wreszcie, **średni czas trwania postępowań w sprawach rozstrzygniętych przed oboma sądami wynosi 15,4 miesiąca, co stanowi najniższy osiągnięty dotychczas poziom**, świadczący o stałym dążeniu do poprawy efektywności w zarządzaniu postępowaniami.

Instytucja w 2020 r.

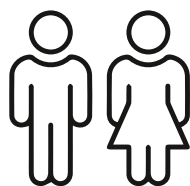

81
SĘDZIÓW

11
**rzeczników
generalnych**

pochodzących
z **27** państw
członkowskich

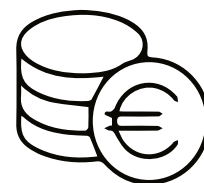

2235
urzędników i innych
pracowników

61 % **39 %**

1359 Kobiety
876 Mężczyźni

BUDŻET

437
mln euro

Pod względem reprezentacji kobiet na stanowiskach kierowniczych w strukturze administracyjnej Trybunał plasuje się w wyższym przedziale średniej instytucji europejskich.

Kobiety zajmują:

54% stanowisk administratorów

41% stanowisk kierowniczych średniego i wyższego szczebla

Rok sądowy (oba sądy łącznie)

1582

sprawy wniesione

1540

spraw
rozstrzygniętych

2542

sprawy w toku

159 110
pism procesowych
wpisanych do rejestrów
sekretariatów

Średni czas trwania
postępowań:

15,4
miesiąca

**Trybunał
Sprawiedliwości**

15,4 miesiąca

Sąd

15,4 miesiąca

Odsetek pism
procesowych złożonych
za pośrednictwem
e-Curia

**Trybunał
Sprawiedliwości:**

79%

Sąd:

95%

Liczba kont dostępu do
e-Curia:

7378

(co oznacza wzrost o 12%
w porównaniu z rokiem 2019)

2568

komunikatów sądowych
opublikowanych w Dzienniku
Urzędowym Unii Europejskiej

e-Curia jest aplikacją Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Umożliwia przekazywanie, wyłącznie drogą elektroniczną, pism procesowych między przedstawicielami stron (w sprawach przed Trybunałem Sprawiedliwości i Sądem) i sądami krajowymi (w ramach odesłań prejudycjalnych do Trybunału Sprawiedliwości) a sekretariatami.

e-Curia: aplikacja informatyczna, która umożliwia wymianę dokumentów sądowych

[Zobacz film na YouTube](#)

Służby językowe

Trybunał jest wielojęzyczną instytucją sądowniczą, musi być więc w stanie rozpatrywać sprawy w każdym języku urzędowym Unii, w jakim zostaną wniesione. Następnie zapewnia on rozpowszechnienie swojego orzecznictwa we wszystkich językach urzędowych Unii.

24
języki
postępowania,
czyli

552
możliwe
kombinacje
językowe

601
prawników lingwistów
tłumaczących dokumenty
na piśmie

Obciążenie pracą
(strony do przetłumaczenia):

1 145 000

Liczba stron przetłumaczonych
przez służbę tłumaczeń prawnych:

1 170 000

Wynik działań oszczędnościowych podjętych przez sądy
w celu zmniejszenia zapotrzebowania na tłumaczenia:

480 000 stron

70

tłumaczy konferencyjnych
obsługujących rozprawy
i spotkania

445

rozpraw i posiedzeń,
podczas których
korzystano z tłumaczenia
symultanicznego

W Trybunale tłumaczenia sporządza się z poszanowaniem bezwzględnie obowiązującego systemu językowego, który przewiduje możliwość stosowania wszystkich kombinacji 24 języków urzędowych Unii Europejskiej. Wszystkie tłumaczone dokumenty są tekstami prawniczymi o wysoce technicznym charakterze. Z tego właśnie powodu służba językowa Trybunału zatrudnia wyłącznie **prawników lingwistów**, mających pełne wykształcenie prawnicze i biegłą znajomość co najmniej dwóch języków urzędowych poza językiem ojczystym.

2

Działalność sądownicza

- A | Przypomnienie najważniejszych wyroków roku
- B | Działalność sądownicza w liczbach

A | Przypomnienie najważniejszych wyroków roku

Unia oparta na wartości osoby ludzkiej i państwie prawa

Po co istnieje Trybunał Sprawiedliwości UE?

[Zobacz film na YouTube](#)

W 2020 r. obchodzono 20. rocznicę proklamowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą praw podstawowych”), która, podobnie jak Traktat o Unii Europejskiej, zawiera wyraźne odwołanie do państwa prawa, jednej ze wspólnych państwom członkowskim wartości, na których opiera się Unia.

Karta gwarantuje w szczególności godność, wolność i równość wobec prawa wszystkim osobom, jako istotom ludzkim, pracownikom, obywatelom lub stronom postępowania sądowego. Jej 54 artykuły stanowią wyraz transformacji Europy Wspólnot, skupionej wokół interesów gospodarczych, w Europę Unii, zbudowanej na fundamencie wartości osoby ludzkiej.

W 2020 r. Trybunał Sprawiedliwości wielokrotnie dokonywał wykładni Karty i zasady państwa prawa, odgrywając kluczową rolę w obronie podstawowych wolności, walce z dyskryminacją i urzeczywistnianiu sprawiedliwego wymiaru sprawiedliwości.

.....

W sprawie prejudycjalnej wniesionej przez włoski sąd Trybunał Sprawiedliwości dokonał wykładni dyrektywy w sprawie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy. Dyrektywa ta wprowadza w tej dziedzinie ogólną zasadę niedyskryminacji, ustanowioną w karcie praw podstawowych. Trybunał orzekł zatem, że **homofobiczne oświadczenia** stanowią **dyskryminację w zakresie zatrudnienia i pracy**, jeżeli są składane przez osobę, która może być postrzegana jako osoba mająca decydujący wpływ na politykę rekrutacyjną danego pracodawcy. Prawo krajowe może stanowić, że legitymację procesową w celu dochodzenia odszkodowania posiada stowarzyszenie, nawet jeżeli żadna poszkodowana osoba nie jest możliwa do zidentyfikowania.

→ [Wyrok Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI z dnia 23 kwietnia 2020 r., C-507/18](#)

Przepisy wprowadzone przez region flamandzki (Belgia) sprawiły, że **uprzednie ogłoszenie zwierząt poddawanych ubojowi stało się obowiązkowe**. Ponieważ dotyczyło to uboju rytualnego, stowarzyszenia żydowskie i muzułmańskie dochodziły stwierdzenia nieważności tych przepisów. Rozpatrując pytanie prejudycjalne zadane przez sąd belgijski, Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że omawiane przepisy, które nie sprzeciwiają się odwracalnemu procesowi ogłuszania, niemogącemu spowodować śmierci zwierzęcia, oraz nie zakazują ani nie utrudniają wprowadzania do obrotu produktów pochodzących ze zwierząt poddanych ubojowi rytualnemu poza regionem flamandzkim, zapewniają właściwą równowagę między wolnością religii zagwarantowaną w karcie praw podstawowych a dobrostanem zwierząt, zapisanym w TFUE (zob. sekcja „Ochrona konsumentów”).

→ [Wyrok Centraal Israëlitisch Consistorie van België i in. z dnia 17 grudnia 2020 r., C-336/19](#)

W postępowaniu o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **ograniczenia wprowadzone przez Węgry wobec finansowania organizacji obywatelskich przez osoby zamieszkałe lub mające siedzibę poza tym państwem członkowskim** nie są zgodne z prawem Unii. W szczególności ograniczenia te naruszają zobowiązania ciężące na państwach członkowskich nie tylko z tytułu swobody przepływu kapitału zapisanej w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lecz również z tytułu postanowień karty praw podstawowych, dotyczących **prawa do swobodnego zrzeszania się, a także prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz prawa do ochrony danych osobowych** (zob. sekcja „Ochrona danych osobowych”).

→ [Wyrok Komisja/Węgry \(Przejrzystość stowarzyszeń\) z dnia 18 czerwca 2020 r., C-78/18](#)

W innej sprawie o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczącej Węgier Trybunał Sprawiedliwości przeanalizował w świetle karty praw podstawowych **krajową ustawę o szkolnictwie wyższym**. Zgodnie z tą ustawą **instytucje szkolnictwa wyższego umiejscowione poza Europejskim Obszarem Gospodarczym (EOG)** mogą prowadzić na Węgrzech działalność w zakresie kształcenia kończącego się uzyskaniem dyplomu pod warunkiem zawarcia przez Węgry umowy międzynarodowej z państwem trzecim, w którym dana instytucja ma siedzibę, oraz prowadzenia przez tę instytucję działalności w zakresie kształcenia w kraju pochodzenia. Trybunał zaznaczył, że takie warunki **naruszają wolność akademicką, wolność tworzenia placówek szkolnictwa wyższego oraz wolność prowadzenia działalności gospodarczej**.

→ [Wyrok Komisja/Węgry \(Szkolnictwo wyższe\) z dnia 6 października 2020 r., C-66/18](#)

Sprawa rozpoznana przez Trybunał Sprawiedliwości w pilnym trybie prejudycjalnym dotyczyła **zasady równego traktowania obywateli własnego państwa i obywateli Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)**. Trybunał wskazał, że karta praw podstawowych ma zastosowanie, gdy państwo członkowskie (w niniejszej sprawie Chorwacja) rozpoznaje wniosek państwa trzeciego (w niniejszej sprawie Rosji) o ekstradycję **obywatela innego państwa trzeciego, które jest stroną Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu i stroną Porozumienia o EOG (Islandia)**. W konsekwencji państwo członkowskie, które otrzymało wniosek o ekstradycję, powinno zweryfikować, że dany obywatel **nie zostanie poddany karze śmierci, torturom lub nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu w państwie trzecim, które złożyło wniosek o ekstradycję**.

→ [Wyrok Ruska Federacja z dnia 2 kwietnia 2020 r., C-897/19 PPU](#)

Rozpoznając w pilnym trybie prejudycjalnym dwie sprawy dotyczące systemowych lub ogólnych nieprawidłowości w zakresie niezawisłości władzy sądowniczej w Polsce, Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **wykonania europejskiego nakazu aresztowania (ENA) wydanego przez polski organ sądowy można odmówić wyłączenie** jeżeli w świetle osobistej sytuacji zainteresowanej osoby, charakteru przestępstw, których dotyczy nakaz, oraz kontekstu faktycznego, w którym został on wydany, istnieją poważne i sprawdzone podstawy, aby uznać, że w wypadku przekazania polskim organom osoba ta będzie narażona na **rzeczywiste ryzyko naruszenia prawa do rzetelnego procesu sądowego, gwarantowanego przez kartę praw podstawowych**.

→ [Wyrok Openbaar Ministerie z dnia 17 grudnia 2020 r., C-354/20 PPU i in.](#)

Trybunał Sprawiedliwości stwierdził niedopuszczalność dwóch wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, odnoszących się do polskich przepisów z 2017 r. dotyczących postępowania dyscyplinarnego wobec sędziów. Trybunał podkreślił jednak, że **wystąpienie przez sędziego krajowego z odesłaniem prejudycjalnym, które okazało się niedopuszczalne, nie uzasadnia wszczęcia wobec niego postępowania dyscyplinarnego**. Trybunał przypomniał, że **nie jest dopuszczalne, by przepisy krajowe narażały sędziów krajowych na ryzyko wszczęcia wobec nich postępowań dyscyplinarnych z powodu wystąpienia do Trybunału z odesłaniem prejudycjalnym**. Brak narażenia na postępowania lub sankcje dyscyplinarne z tego powodu stanowi bowiem gwarancję nierozłącznie związaną z niezawisłością władzy sądowniczej.

→ [Wyrok Miasto Łowicz i Prokurator Generalny z dnia 26 marca 2020 r., C-558/18 i C-563/18](#)

Polityka azyłowa

Wzrost przepływów migracyjnych oraz skomplikowana organizacja przyjmowania migrantów wymagały od Trybunału orzeczenia w sprawie zgodności przepisów niektórych państw członkowskich dotyczących procedur azylowych z mechanizmami ochronnymi przewidzianymi w prawie Unii. Karta praw podstawowych, dyrektywa w sprawie procedur, dyrektywa w sprawie przyjmowania, dyrektywa w sprawie powrotów, a także rozporządzenie Dublin III nakładają na państwa członkowskie szereg obowiązków, na przykład zapewnienia skutecznego dostępu do procedury azylowej.

W 2020 r. orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości nadal dostarczało konkretnych odpowiedzi na pytania dotyczące warunków stosowania obowiązujących przepisów, godząc prawo do azylu z ochroną porządku publicznego i uzasadnionymi interesami państw członkowskich.

.....

Trybunał Sprawiedliwości orzekł w odpowiedzi na pytanie sądu węgierskiego w pilnym trybie prejudycjalnym, że umieszczenie osób ubiegających się o azyl lub obywateli państw trzecich, wobec których wydano decyzję nakazującą powrót, w placówce w **strefie tranzytowej w Röske, na granicy serbsko-węgierskiej**, należy zakwalifikować jako „zatrzymanie”. Jeżeli w wyniku sądowej kontroli prawidłowości takiego zatrzymania okaże się, że osoby te **zostały zatrzymane bez ważnego powodu**, **sąd rozpoznający sprawę powinien je uwolnić ze skutkiem natychmiastowym** lub ewentualnie zarządzić środek alternatywny względem środka detencyjnego.

→ [Wyrok FMS i in. z dnia 14 maja 2020 r., C-924/19 PPU i in.](#)

Trybunał Sprawiedliwości stwierdził ponadto, że **Węgry uchybiły swoim zobowiązaniom** wynikającym z prawa Unii **w zakresie procedur udzielania ochrony międzynarodowej i powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich**. W szczególności **ograniczenie dostępu do procedury ochrony międzynarodowej, niezgodne z prawem zatrzymywanie osób ubiegających się** o tę ochronę w strefach tranzytowych oraz **przeprowadzanie do strefy przygranicznej** nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich, **z naruszeniem gwarancji** związanych z procedurą powrotu, stanowią naruszenia prawa Unii.

→ [Wyrok Komisja/Węgry z dnia 17 grudnia 2020 r., C-808/18](#)

W trzech sprawach o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wniesionych przez Komisję przeciwko **Polsce, Węgrom i Republice Czeskiej** Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **poprzez odmowę zastosowania się do tymczasowego mechanizmu relokacji osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej** te trzy państwa członkowskie **uchybiły swoim zobowiązaniom** wynikającym z prawa Unii. Rzeczone państwa członkowskie nie mogą, w celu uchylenia się od wdrożenia tego mechanizmu, powoływać się ani na utrzymanie porządku publicznego i ochronę bezpieczeństwa wewnętrznego, ani na podnoszone przez nie nieprawidłowe funkcjonowanie mechanizmu relokacji.

→ [Wyrok Komisja/Polska, Węgry i Republika Czeska z dnia 2 kwietnia 2020 r., C-715/17 i in.](#)

Ochrona danych osobowych

Trybunał Sprawiedliwości
w cyfrowej rzeczywistości

[Zobacz film na YouTube](#)

W Unii Europejskiej obowiązują przepisy, które stanowią solidną i spójną podstawę ochrony danych osobowych, niezależnie od sposobu i kontekstu, w jakim są one gromadzone (zakupy przez internet, kredyty bankowe, poszukiwanie pracy, wnioski o udzielenie informacji od organów publicznych). Przepisy te mają zastosowanie do osób lub podmiotów publicznych i prywatnych z siedzibą w Unii i poza nią, w tym przedsiębiorstw oferujących towary lub usługi, takich jak Facebook i Amazon, gdy pytają one o dane osobowe obywateli Unii lub ponownie je wykorzystują.

W 2020 r. Trybunał Sprawiedliwości wielokrotnie wypowiadał się w przedmiocie obowiązków wynikających z gromadzenia i przetwarzania tych danych, między innymi przez organy krajowe, w tym przez służby wywiadowcze.

.....

Trybunał Sprawiedliwości **stwierdził nieważność** decyzji Komisji w sprawie adekwatności zasad **ochrony danych osobowych przekazywanych do Stanów Zjednoczonych z Unii, zapewnianej przez Tarczę Prywatności UE-USA („Privacy shield“)**. Decyzja ta była **następstwem wyroku Schrems z 2015 r. (C-362/14)**, w którym Trybunał stwierdził nieważność decyzji Komisji uznającej, że Stany Zjednoczone zapewniały rozpatrywanym danym adekwatną ochronę w ramach bezpiecznej przystani („Safe Harbour”). Trybunał zarzucił w szczególności Komisji, że nie ograniczyła ona w nowej decyzji dostępu i wykorzystywania przez organy amerykańskich władz publicznych, w tym służby wywiadowcze, takich danych do tego, co ściśle konieczne.

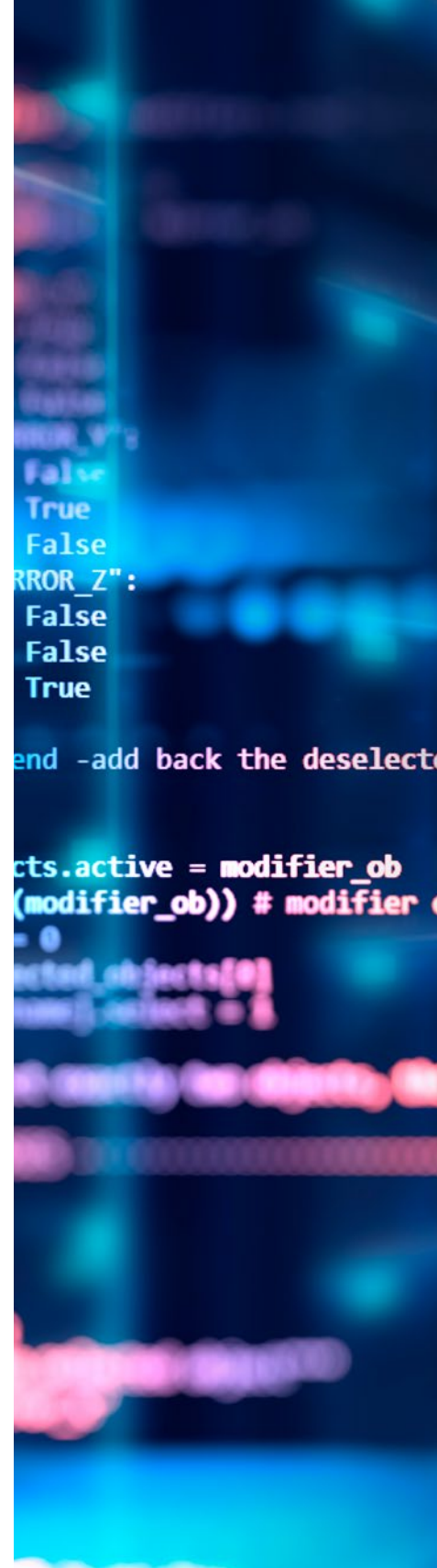
→ [Wyrok Schrems i Facebook Ireland z dnia 16 lipca 2020 r., C-311/18](#)

W odniesieniu do przetwarzania danych Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że co do zasady **prawo Unii stoi na przeszkodzie** uregulowaniu krajowemu nakładającemu na dostawcę usług elektronicznych, w celu zwalczania przestępstw i przestępczości, obowiązek **uogólnionego i niezróżnicowanego transmitowania lub zatrzymywania danych o ruchu lub danych o lokalizacji**. Trybunał sprecyzował jednak, że **dopuszczalne są wyjątki** w celu eliminowania poważnych zagrożeń dla bezpieczeństwa narodowego, zwalczania poważnej przestępczości i zapobiegania poważnym zagrożeniom bezpieczeństwa publicznego.

→ [Wyroki *Privacy International i La Quadrature du Net i in.* z dnia 6 października 2020 r., C-623/17, C-511/18, C-512/18 i C-520/18](#)

Wreszcie, Trybunał Sprawiedliwości stwierdził **uchybiecie przez Węgry** zobowiązaniom ciążącym na nich na mocy prawa Unii poprzez wprowadzenie ograniczeń finansowania organizacji obywatelskich przez osoby zamieszkałe lub mające siedzibę poza ich terytorium. Ustawa węgierska nakłada bowiem obwarowane sankcją **obowiązki w zakresie rejestracji, zgłaszania i przejrzystości** na organizacje społeczeństwa obywatelskiego korzystające ze wsparcia zagranicznego przekraczającego określony próg. Trybunał Sprawiedliwości uznał, że ograniczenia te są dyskryminujące i **sprzeczne** nie tylko ze swobodami przepływu kapitału i zrzeszania się, lecz także **zasadami poszanowania życia prywatnego** (zob. sekcja „Unia oparta na wartości osoby ludzkiej i państwie prawa”) oraz **ochrony danych osobowych**.

→ [Wyrok *Komisja/Węgry* z dnia 18 czerwca 2020 r., C-78/18](#)

Ochrona konsumentów

Trybunał Sprawiedliwości:
gwarantowanie praw
konsumentów Unii
Europejskiej

[Zobacz film na YouTube](#)

Ochrona konsumentów jest jednym z obszarów, o które Unia szczególnie się troszczy. Unia dba o zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów, egzekwowanie chroniących ich przepisów i szerzenie wiedzy na temat przysługujących im praw, niezależnie od tego, w którym miejscu Unii konsumenci mieszkają, podróżują czy robią zakupy.

W 2020 r. Trybunał Sprawiedliwości wydał wiele rozstrzygnięć w przedmiocie zakresu praw konsumentów.

.....

Trybunał Sprawiedliwości dokonał po raz pierwszy wykładni rozporządzenia Unii gwarantującego „neutralność internetu” w dwóch węgierskich sprawach dotyczących praktyk handlowych polegających na **oferowaniu preferencyjnych pakietów opłat („stawki zerowej”)** za korzystanie z określonych „uprzywilejowanych” aplikacji, a jednocześnie blokowaniu lub spowolnieniu korzystania z innych aplikacji. Trybunał orzekł, że **wymogi ochrony** praw użytkowników internetu i **niedyskryminacyjnego traktowania** transmisji danych **sprzeciwiają się** takim praktykom.

→ [Wyrok Telenor Magyarország Zrt z dnia 15 września 2020 r., C-807/18 i C-39/19](#)

W sprawach dotyczących wynajmu umeblowanych lokali przez stronę internetową **Airbnb** Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **uregulowanie krajowe, które ustanawia wymóg uzyskania zezwolenia** na wielokrotny, krótkoterminowy wynajem lokalu mieszkalnego klientom zatrzymującym się przejazdem, niedokonującym w nim zameldowania, jest zgodne z prawem Unii. Trybunał uznał bowiem, że **przeciwdziałanie problemowi niedoboru mieszkań na wynajem długoterminowy** stanowi nadrzędny względ interesu ogólnego, który uzasadnia takie uregulowanie.

→ [Wyrok Cali Apartments z dnia 22 września 2020 r., C-724/18 i in.](#)

W dziedzinie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich Trybunał Sprawiedliwości uznał, że warunek umowy zawarty w umowach **kredytu hipotecznego**, przewidujący stosowanie zmiennej stopy procentowej opartej na wskaźniku hiszpańskich kas oszczędnościowych, stanowi **nieuczciwy warunek, jeżeli nie jest on prosty i zrozumiały**. W takim przypadku sądy krajowe mogą zastąpić ten wskaźnik warunkiem opartym na innych prawnie przewidzianych kryteriach, aby uchronić konsumentów przed szczególnie niekorzystnymi konsekwencjami, takich jak nieważność umowy kredytu.

→ [Wyrok Gómez del Moral Guasch z dnia 3 marca 2020 r., C-125/18](#)

Trybunał Sprawiedliwości wskazał również, że uregulowanie krajowe może wprowadzić przewidywać **termin na wytoczenie powództwa o zwrot**, nie może on jednak być mniej korzystny niż terminy dotyczące podobnych środków **ani czynić wykonywania przez konsumenta swoich praw praktycznie niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym**.

→ [Wyrok Raiffeisen Bank z dnia 9 lipca 2020 r., C-698/18 i in.](#)

W zakresie **oznakowania produktów kosmetycznych** Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że informacja o „funkcji produktu kosmetycznego”, która musi znajdować się na pojemniku i opakowaniu zewnętrznym takiego produktu, powinna w sposób jasny powiadamiać konsumenta o zastosowaniu i sposobie używania produktu. Informacje dotyczące **szczególnych środków ostrożności przy stosowaniu produktu, jego funkcji oraz jego składników nie mogą być zawarte w katalogu firmowym, do którego odsyła symbol** ręki z otwartą książką umieszczony na opakowaniu zewnętrznym lub pojemniku.

→ [Wyrok A.M./E.M. z dnia 17 grudnia 2020 r., C-667/19](#)

W dziedzinie ochrony konsumentów i środowiska Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że producent samochodów **nie może instalować w swoich pojazdach oprogramowania mogącego zafałszować wyniki badań homologacji emisji gazów zanieczyszczających**. Konsument, którzy ponieśli szkodę w związku z zakupem pojazdów nielegalnie wyposażonych w to oprogramowanie, mogą wytoczyć **powództwo przeciwko producentowi pojazdów przed sądami państw członkowskich, w których pojazdy te zostały im sprzedane**. Szkada ponoszona przez nabywcę urzeczywistnia się bowiem w państwie członkowskim, w którym nabywa on pojazd za cenę przewyższającą jego rzeczywistą wartość.

→ [Wyrok CLCV i in. z dnia 17 grudnia 2020 r., C-693/18](#)

→ [Wyrok Verein für Konsumenteninformation z dnia 9 lipca 2020 r., C-343/19](#)

Lepsza ochrona konsumentów i środowiska wynika również z wyroku Sądu oddalającego wniosek *PlasticsEurope*, będącego międzynarodowym stowarzyszeniem powołanym do reprezentowania i obrony interesów przedsiębiorstw będących producentami i importerami towarów z tworzyw sztucznych, oraz utrzymującego w mocy decyzję Europejskiej Agencji Chemikaliów, która poddaje **bisfenol A, jako substancję zaburzającą gospodarkę hormonalną, powodującą prawdopodobne poważne skutki dla środowiska, wymogowi uzyskania zezwolenia.**

→ [*Wyrok *PlasticsEurope* z dnia 16 grudnia 2020 r., T-207/18*](#)

Dwa z wydanych w 2020 r. wyroków dotyczą **spożycia mięsa**. Trybunał Sprawiedliwości orzekł w jednym z tych wyroków, że prawo Unii nie stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu wymagającemu **ogłoszenia zwierząt przed ubojem** (zob. sekcja „Unia oparta na wartości osoby ludzkiej i państwie prawa”). W drugim wyroku Sąd **oddalił skargę dwóch z największych światowych producentów i dystrybutorów mięsa**, którzy wnieśli o stwierdzenie nieważności rozporządzenia zakazującego im, ze względów zdrowia publicznego, wywozu do Unii określonych produktów pochodzenia zwierzęcego. W niniejszym przypadku władze brazylijskie nie oferowały bowiem w odniesieniu do niektórych zakładów krajowych wymaganych gwarancji w zakresie zdrowia publicznego.

→ [*Wyrok *Centraal Israëlitisch Consistorie van België* z dnia 17 grudnia 2020 r., C-336/19*](#)

→ [*Wyrok *BRF i SHB Comercio e Industria de Alimentos* z dnia 8 lipca 2020 r., T-429/18*](#)

Transport lotniczy

W minionym roku Trybunał Sprawiedliwości miał okazję rozwinąć swoje orzecznictwo w dziedzinie transportu lotniczego. Powracającym tematem jest kwestia przyznawania pasażerom odszkodowań w określonych sytuacjach. Dzięki wyjaśnieniom Trybunału Sprawiedliwości prawa konsumentów w tej dziedzinie zostały wzmocnione.

.....

Co zrobił dla mnie Trybunał Sprawiedliwości?

[Zobacz film na YouTube](#)

Trybunał Sprawiedliwości uznał, że gdy lot został odwołany lub doznał dużego opóźnienia, **pasażer może domagać się zapłaty przewidzianego prawem Unii odszkodowania w walucie krajowej, która obowiązuje w miejscu jego zamieszkania**. Uznał on, że prawo Unii zabrania oddalenia powództwa wniesionego przez takiego pasażera z tego tylko powodu, że roszczenie zostało określone we wspomnianej walucie krajowej. Odmowa takiej zapłaty jest bowiem niezgodna z wymogiem szerokiej wykładni praw pasażerów lotniczych oraz z zasadą równego traktowania poszkodowanych pasażerów.

→ [Wyrok Delfly z dnia 3 września 2020 r. C-356/19](#)

Pomiędzy przewoźnikiem lotniczym TAP a pasażerem powstał spór w przedmiocie odszkodowania dla tego pasażera za prawie 24-godzinne opóźnienie przylotu z Fortalezy (Brazylia) do Oslo (Norwegia) przez Lizbonę (Portugalia). Opóźnienie to wynikało z faktu, że w trakcie poprzedniego lotu samolot obsługujący lot z Lizbony do Oslo musiał dokonać międzylądowania w celu usunięcia z pokładu pasażera, który dopuścił się fizycznej napaści na innych. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **zachowanie pasażera zakłócające porządek na pokładzie może spowodować zwolnienie przewoźnika z obowiązku odszkodowania** wynikającego z odwołania lub dużego opóźnienia danego lotu lub następnego lotu obsługiwanego przez tego samego przewoźnika przy wykorzystaniu tego samego statku powietrznego.

→ [Wyrok Transportes Aéreos Portugueses z dnia 11 czerwca 2020 r., C-74/19](#)

Pasażerowi będącemu obywatelem Kazachstanu odmówiono w Larnace (Cypr) przyjęcia na pokład samolotu rumuńskiego przewoźnika lotniczego Blue Air lecącego do Bukaresztu (Rumunia). Odmowę przyjęcia na pokład uzasadniono przedstawieniem dokumentów podróży uznanych za niewłaściwe. W odpowiedzi na pytanie sądu cypryjskiego Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że przewoźnik lotniczy nie jest uprawniony do samodzielnego ustalenia w sposób ostateczny, czy takie dokumenty są niewłaściwe, i że w przypadku zakwestionowania jego ustalenia przez pasażera to sąd krajowy powinien oceniać, czy odmowa przyjęcia na pokład jest **racjonalnie uzasadniona**. W przeciwnym razie pasażer ma prawo do odszkodowania i pomocy przewidzianych w prawie Unii.

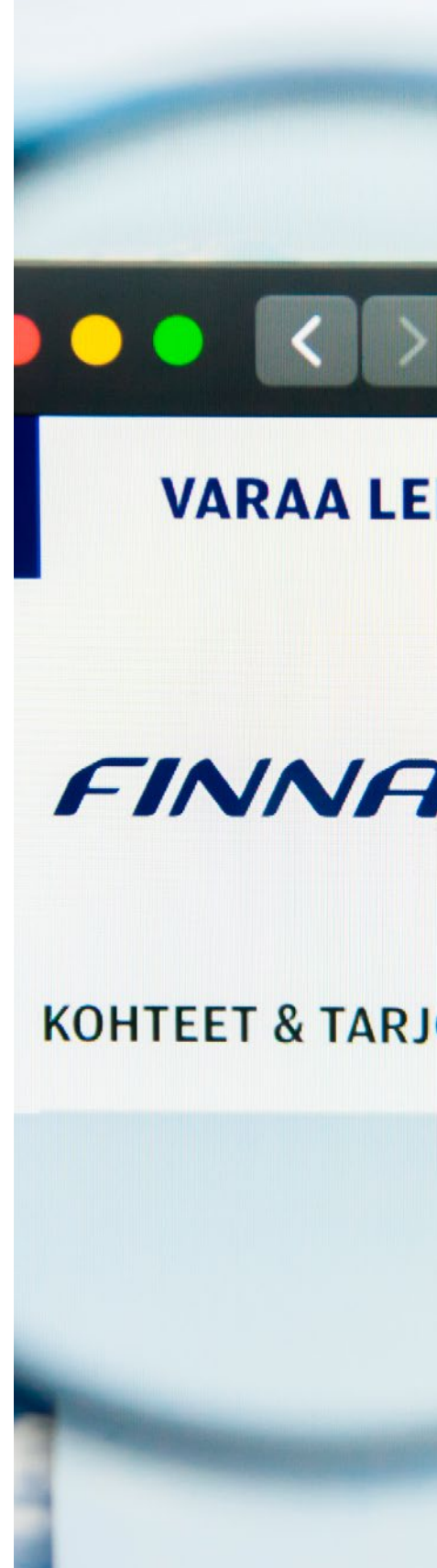
→ [Wyrok Blue Air](#)
[z dnia 30 kwietnia 2020 r., C-584/18](#)

Włoski organ ochrony konkurencji zarzucił Ryanairowi, że publikował on na swojej stronie internetowej taryfy lotnicze, które od momentu ich pierwszego wyświetlenia nie zawierały pewnych istotnych elementów. Zapytany o tę kwestię Trybunał Sprawiedliwości uznał, że **przewoźnicy lotniczy powinni wskazać w publikowanych w internecie ofertach cenowych, już w pierwotnie podanej ofercie, kwotę VAT stosowanego do krajowych taryf lotniczych, opłaty za płatność kartą kredytową oraz opłaty za odprawę, jeżeli nie jest oferowany żaden alternatywny bezpłatny sposób odprawy**.

→ [Wyrok Ryanair](#)
[z dnia 23 kwietnia 2020 r., C-28/19](#)

W odpowiedzi na pytanie skierowane przez sąd apelacyjny w Helsinkach (Finlandia) Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że **pasażerowi linii lotniczych, który zaakceptował lot alternatywny** obsługiwany przez tego samego przewoźnika, który miał obsługiwać i odwołał pierwotnie planowany lot, **przysługuje prawo do odszkodowania za duże opóźnienie lotu alternatywnego**.

→ [Wyrok Finnair](#)
[z dnia 12 marca 2020 r., C-832/18](#)

Pracownicy i zabezpieczenie społeczne

Trybunał Sprawiedliwości
w miejscu pracy: ochrona praw
pracowników

[Zobacz film na YouTube](#)

Aby ułatwić swobodny przepływ pracowników i ich rodzin, Unia Europejska skoordynowała systemy zabezpieczenia społecznego państw członkowskich. Przy poszanowaniu kompetencji poszczególnych państw członkowskich do organizacji ich własnych systemów prawo Unii dąży, w szczególności w imię zasady równego traktowania, do maksymalnego zbliżenia warunków pracy i zatrudnienia pracowników delegowanych i pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach mających siedzibę w przyjmującym państwie członkowskim. Celem prawa Unii jest zapewnienie jak najszerszej ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników.

Co roku do Trybunału Sprawiedliwości wpływa wiele wniosków o dokonanie wykładni prawa Unii w tej dziedzinie. Rok 2020 nie stanowił wyjątku.

.....

Rozpatrując pytanie dotyczące dodatków rodzinnych wypłacanych przez Wielkie Księstwo Luksemburga, Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **państwo członkowskie, które przyznaje dodatki rodzinne wszystkim dzieciom zamieszkującym na jego terytorium**, nie może wyłączyć z grupy uprawnionych dzieci współmałżonka pracownika przygranicznego, z którymi nie łączy go więź filiacyjna, lecz który łoży na ich utrzymanie. Taki zasiłek, który stanowi przywilej socjalny i świadczenie z zabezpieczenia społecznego, **podlega zasadzie równego traktowania, z której korzystają pracownicy transgraniczni, a pośrednio członkowie ich rodzin.**

→ [Wyrok Caisse pour l'avenir des enfants z dnia 2 kwietnia 2020 r., C-802/18](#)

W sporze między niemiecką uczennicą zamieszkałą we Francji a krajem związkowym Nadrenia-Palatynat, gdzie uczęszcza ona do szkoły średniej, Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że uzależnienie **pokrycia kosztów transportu szkolnego od zamieszkiwania w danym kraju związkowym stanowi dyskryminację pośrednią** pracowników przygranicznych i ich rodzin, zakazaną co do zasady przez prawo Unii. W przypadku transportu szkolnego w kraju związkowym Nadrenia-Palatynat taki warunek miejsca zamieszkania **nie jest uzasadniony nadrzędnym względem interesu ogólnego** związanym z organizacją systemu szkolnictwa.

→ [Wyrok Landkreis Südliche Weinstraße/PF i in. z dnia 2 kwietnia 2020 r., C-830/18](#)

Trybunał Sprawiedliwości **oddalił wniesione przez Węgry i Polskę skargi na dyrektywę wzmocniającą prawa pracowników delegowanych**. Wskazał, że biorąc pod uwagę w szczególności rozwój rynku wewnętrznego, będący następstwem kolejnych rozszerzeń Unii, prawodawca Unii mógł przeprowadzić ponowną ocenę interesów przedsiębiorstw korzystających ze swobody świadczenia usług oraz interesów ich pracowników delegowanych do przyjmującego państwa członkowskiego w celu zapewnienia, by takie swobodne świadczenie usług przez te przedsiębiorstwa jak i przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w tym państwie członkowskim odbywało się w warunkach uczciwej konkurencji.

→ [Wyroki Węgry i Polska/Parlament i Rada z dnia 8 grudnia 2020 r., C-620 i 626/18](#)

W ramach sprawy dotyczącej niderlandzkiego przedsiębiorstwa transportowego zatrudniającego kierowców z Niemiec i Węgier Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że dyrektywa w sprawie delegowania pracowników ma co do zasady zastosowanie do transportu drogowego, w szczególności międzynarodowego. W konsekwencji układy zbiorowe przyjmującego państwa członkowskiego mają zastosowanie do delegowanych tam pracowników. Jednakże **okoliczność, że kierowca ciężarówki w transporcie międzynarodowym, który został oddany do dyspozycji przedsiębiorstwa mającego siedzibę w państwie przyjmującym, otrzymuje tam instrukcje związane ze swymi zadaniami i rozpoczyna lub kończy tam swoje zlecenia, nie wystarczy sama w sobie, by uznać, że kierowca ten został delegowany do tego państwa**.

→ [Wyrok Federatie Nederlandse Vakbeweging z dnia 1 grudnia 2020 r., C-815/18](#)

Hiszpański przewoźnik lotniczy **Vueling został skazany wyrokiem karnym za oszustwo dotyczące ubezpieczeń społecznych we Francji po zgłoszeniu personelu latającego, oddelegowanego do pracy w porcie lotniczym Roissy-Charles De Gaulle, do hiszpańskiego, a nie francuskiego systemu zabezpieczenia społecznego**. Zdaniem Trybunału Sprawiedliwości prawomocne stwierdzenie oszustwa nie może być jednak wiążące dla francuskich sądów cywilnych rozpatrujących roszczenia odszkodowawcze, jeżeli z naruszeniem prawa Unii wspomnianego stwierdzenia nie poprzedził **dialog z instytucją hiszpańską, dający jej możliwość ponownego rozpatrzenia sprawy** i w razie potrzeby unieważnienia lub wycofania zaświadczeń potwierdzających przynależność pracowników do systemu hiszpańskiego.

→ [Wyrok CRNPAC i Vueling Airlines z dnia 2 kwietnia 2020 r., C-370/17 i in.](#)

W odniesieniu do **prawa do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego** Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że **pracownikowi zwolnionemu niezgodnie z prawem, a następnie przywróconemu do pracy**, prawo to przysługuje za okres między tymi dwoma zdarzeniami, nawet jeśli podczas tego okresu faktycznie nie świadczył pracy. Jednakże w sytuacji gdy w tym okresie pracownik podjął nową pracę, może on dochodzić prawa do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego za okres, w którym wykonywał tę pracę, wyłącznie od nowego pracodawcy.

→ [Wyrok Varhoven kasatsionen sad na Republika Bulgaria i Iccrea Banca z dnia 25 czerwca 2020 r., C-762/18 i in.](#)

Pomoc państwa

Kwestie dotyczące pomocy państwa stanowią zagadnienia o strategicznym i złożonym charakterze z punktu widzenia wykładni i stosowania przepisów prawa Unii.

W 2020 r. Trybunał Sprawiedliwości i Sąd orzekały w przedmiocie decyzji z zakresu pomocy państwa związanych z kluczowymi sektorami gospodarki państw członkowskich. Sprawy te odzwierciedlają trudności, jakie przedstawia stosowanie przepisów dotyczących pomocy państwa w takich dziedzinach jak podatki, polityka energetyczna, ochrona środowiska czy obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne.

.....

W odpowiedzi na zadane przez Austrię pytanie, czy pomoc państwa przyznana **na budowę elektrowni jądrowej Hinkley Point C w Zjednoczonym Królestwie mogła zostać zatwierdzona** przez Komisję ze względu na to, że ułatwia ona rozwój niektórych działań lub regionów, Trybunał Sprawiedliwości odpowiedział twierdząco. Wskazał również, że pod warunkiem przestrzegania przepisów prawa Unii w dziedzinie ochrony środowiska, Zjednoczone Królestwo może swobodnie określać skład swojego koszyka energetycznego.

→ [Wyrok Austria/Komisja z dnia 22 września 2020 r., C-594/18 P](#)

Do Trybunału Sprawiedliwości wpłynął również wniosek o zbadanie zgodności z prawem udostępnienia zasobów państwowych dwóm **zakładom ubezpieczeń zdrowotnych działającym pod kontrolą władz słowackich w systemie obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego**. Stwierdził on, że pomimo istnienia pewnej konkurencji między różnymi podmiotami, zarówno prywatnymi, jak i publicznymi, należącymi do tego systemu, **spełnia on cel społeczny i wdraża zasadę solidarności**. W konsekwencji Trybunał orzekł, utrzymując w ten sposób w mocy decyzję Komisji, że przypadek dwóch rozpatrywanych zakładów **nie podlega przepisom Unii w dziedzinie pomocy państwa**.

→ [Wyrok Komisja i Słowacja/Dôvera zdravotná poisťovňa z dnia 11 czerwca 2020 r., C-262/18 P i in.](#)

Trybunał Sprawiedliwości badał także charakter **subwencji przyznanych przez Francję w formie ulgi dotyczącej składek opłacanych przez pracowników, na rzecz rybaków i prowadzących hodowle wodne, poszkodowanych w wyniku zatonięcia tankowca Erika i sztormu w 1999 r.** Trybunał stwierdził, że ulgi te dotyczyły obciążeń ponoszonych nie przez przedsiębiorstwa, a przez ich pracowników. W konsekwencji ulgi te nie **przysparzały tym przedsiębiorstwom żadnej korzyści**, wobec czego przepisy Unii w dziedzinie pomocy państwa, które dotyczą wyłącznie przedsiębiorstw, nie miały zastosowania do tej sytuacji. Trybunał stwierdził zatem częściową nieważność decyzji Komisji nakazującej Francji odzyskanie tych subwencji.

→ [Wyrok Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation/Compagnie des pêches de Saint-Malo z dnia 17 września 2020 r., C-212/19](#)

Trybunał Sprawiedliwości **zasądził** natomiast **od Włoch** zapłatę ryczałtu w kwocie 7,5 mln EUR oraz okresowej kary pieniężnej w wysokości 80 000 EUR **za nieodzyskanie bezprawnie przyznanej sektorowi hotelarskiemu na Sardynii pomocy w wysokości około 13,7 mln EUR**. Pomimo nakazania w 2008 r. przez Komisję Włochom odzyskania tej pomocy, oraz stwierdzenia w 2012 r. przez Trybunał uchybienia w tym względzie, Włochy wciąż nie wywiązały się z ciążącego na nich obowiązku odzyskania pomocy. Komisja wniosła zatem kolejną skargę o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w celu nałożenia na Włochy kar pieniężnych, która to skarga została uwzględniona przez Trybunał.

→ [Wyrok Komisja/Włochy z dnia 12 marca 2020 r., C-576/18](#)

Z kolei Sąd **stwierdził nieważność decyzji Komisji w przedmiocie uznania irlandzkich indywidualnych interpretacji prawa podatkowego („tax rulings”) za pomoc państwa bezprawnie przyznaną na rzecz Apple**. Zdaniem Komisji Irlandia przyznała Apple około **13 mld EUR** niezgodnych z prawem korzyści podatkowych, które państwo członkowskie powinno odzyskać od beneficjenta. Sąd uznał jednak, że Komisji nie udało się wystarczająco skutecznie wykazać, iż omawiane tax rulings przysparzały Apple selektywnej korzyści gospodarczej i stanowiły pomoc państwa na jego rzecz.

→ [Wyrok Irlandia/Komisja i Apple Sales International z dnia 15 lipca 2020 r., T-778/16 i in.](#)

Podobnie, Sąd **stwierdził nieważność decyzji Komisji uznającej za niezgodną z prawem pomoc przyznaną przez wspólnotę autonomiczną Walencji (Hiszpania) na rzecz hiszpańskich klubów piłkarskich Valencia CF i Elche CF**. Zdaniem Komisji pomoc ta przybierała formę gwarancji na rzecz stowarzyszeń powiązanych z tymi klubami na pokrycie pożyczek bankowych zaciągniętych przez nie w celu udziału w podwyższeniu kapitału klubu, z którym były one powiązane. Sąd uznał jednak, że decyzja Komisji zawiera szereg błędów dotyczących w szczególności istnienia porównywalnych gwarancji na rynku.

→ [Wyroki Valencia Club de Fútbol i Elche Club de Fútbol z dnia 12 marca 2020 r., T-732/16 i T-901/16](#)

Sąd oddalił natomiast skargi na decyzję Komisji uznającą za **niezgodną z prawem pomoc regionu autonomicznego Sardynii dla szeregu przedsiębiorstw lotniczych obsługujących Sardinie**. Pomoc ta, mająca na celu poprawę połączeń lotniczych z wyspą oraz jej promocję jako kierunku turystycznego, została udostępniona beneficjentom za pośrednictwem operatorów głównych portów lotniczych na Sardynii. Sąd potwierdził, że pomoc została przyznana nie tym operatorom, lecz zainteresowanym przedsiębiorstwom lotniczym, które muszą zatem ją zwrócić.

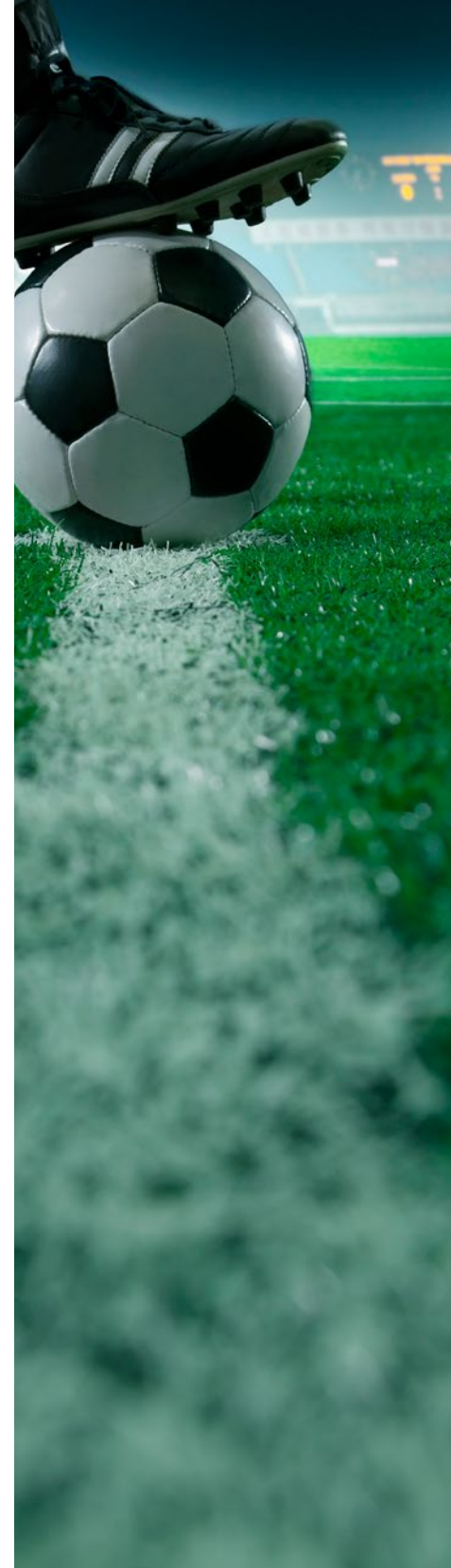
→ [Wyroki Volotea, Germanwings i easyJet z dnia 13 maja 2020 r., T-607/17, T-716/17 i T-8/18](#)

Sąd **utrzymał również w mocy decyzję Komisji, zgodnie z którą hiszpański system podatkowy mający zastosowanie do niektórych umów leasingu finansowego zawartych przez stocznie z ugrupowaniami interesów gospodarczych (UIG)** stanowi, jako narzędzie inwestycyjne umożliwiające uzyskanie **korzyści podatkowych**, system pomocy państwa na rzecz członków danych UIG. Zdaniem Komisji system ten, w ramach którego przedsiębiorstwo żeglugowe nabywa statek nie bezpośrednio od stoczni, lecz za pośrednictwem UIG, był częściowo **niezgodny z rynkiem wewnętrznym**, ponieważ umożliwiał również przedsiębiorstwom żeglugowym skorzystanie z obniżki w wysokości 20–30% ceny przy zakupie statków budowanych przez hiszpańskie stocznie.

→ [Wyrok Hiszpania/Komisja z dnia 23 września 2020 r., T-515/13 RENV i in.](#)

Wreszcie, Sąd utrzymał w mocy decyzję, w której Komisja stwierdziła, że **nieograniczona gwarancja państwa przyznana przez Francję IFP Énergies nouvelles (IFPEN)**, francuskiemu przedsiębiorstwu publicznemu zajmującemu się w szczególności badaniami i rozwojem w dziedzinie energetyki, stanowi środek częściowo stanowiący **pomoc państwa**. Sąd uznał, że IFPEN i Francja nie zdołali obalić domniemania, iż udzielenie takiej gwarancji przynosi beneficjentowi korzyść gospodarczą względem jego konkurentów.

→ [Wyrok Francja/Komisja i in. z dnia 5 października 2020 r., T-479/11 RENV i in.](#)

Konkurencja

Zapewnianie przestrzegania
prawa Unii Europejskiej przez
instytucje Unii

[Zobacz film na YouTube](#)

Wolna konkurencja przyczynia się do poprawy dobrobytu obywateli Unii, oferując im szerszy wybór produktów i usług lepszej jakości po bardziej konkurencyjnych cenach. Aby osiągnąć ten rezultat, Unia zmierza w swych przepisach do zapobiegania ograniczeniom i zakłóceniom konkurencji na rynku wewnętrznym. Najważniejsze normy prawne w tej dziedzinie zawarte są w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej: zakazują one zarówno karteli, które mogą utrudniać wolną konkurencję, jak i nadużywania pozycji dominującej.

W 2020 r. Trybunał Sprawiedliwości i Sąd interpretowały i stosowały te normy w licznych sprawach dotyczących różnych sektorów gospodarki.

.....

Sąd stwierdził **częściową nieważność decyzji Komisji w sprawie kontroli**, wydanych w związku z podejrzeniami dotyczącymi stosowania antykonkurencyjnych praktyk przez kilka francuskich przedsiębiorstw **z sektora dystrybucji**. Uznał on, że Komisja nie wykazała, iż istnieją poszlaki o wystarczająco poważnym charakterze, pozwalające podejrzewać przedsiębiorstwa o wymianę informacji dotyczących ich przyszłych strategii handlowych.

→ [Wyroki Casino i in.
z dnia 5 października 2020 r., T-249/17, T-254/17 i T-255/17](#)

Sąd potwierdził istnienie ujawnionego przez Komisję **kartelu na rynku chipów do kart** pomiędzy kilkoma przedsiębiorstwami, które koordynowały swoją politykę cenową. Sąd obniżył jednak grzywnę nałożoną przez Komisję, w szczególności na spółkę Infineon, z uwagi na ograniczoną liczbę antykonkurencyjnych kontaktów, które ta ostatnia utrzymywała ze swoimi konkurentami, oraz niewystarczające dowody dotyczące jednego z kontaktów, na które powołała się Komisja.

→ [Wyrok Infineon Technologies
z dnia 8 lipca 2020 r., T-758/14 RENV](#)

Po raz pierwszy zwrócono się do Sądu o orzeczenie w przedmiocie zgodności z prawem przepisów przyjętych przez międzynarodową federację sportową. Sąd uznał, że uregulowania **International Skating Union** (Międzynarodowej Unii Łyżwiarskiej) przewidujące kary wobec **sportowców, którzy uczestniczą w zawodach** łyżwiarstwa szybkiego **niezatwierdzonych przez tę organizację**, stanowią **przeszkodę dla wolnej konkurencji**. Sąd uznał, że **ograniczenia wynikające z systemu preautoryzacji** przewidzianego w omawianych przepisach **nie są uzasadnione celem ochrony uczciwości sportu**.

→ [Wyrok International Skating Union z dnia 16 grudnia 2020 r., T-93/18](#)

Sąd utrzymał w mocy decyzję Komisji stwierdzającą **nadużycie pozycji dominującej** przez Lietuvos geležinkeliai AB (LG), **litewską państwową spółkę kolejową**, na litewskim rynku kolejowych przewozów towarowych. LG zawarła umowę dotyczącą transportu kolejowego ze spółką Orlen w celu przewozu produktów ropopochodnych do Europy Zachodniej. W następstwie sporu z LG spółka Orlen chciała powierzyć ten transport towarowy łotewskiej państwowej spółce kolejowej. Ponieważ LG zlikwidowała drogę kolejową łączącą miejsce wysyłki towarów na Litwie z Łotwą, uniemożliwiła łotewskiemu konkurentowi zawarcie umowy z Orlenem. Takie zachowanie zostało uznane za nadużycie pozycji dominującej.

→ [Wyrok Lietuvos geležinkeliai AB z dnia 18 listopada 2020 r., T-814/17](#)

W ramach sporu spółki prowadzącej hotel w Niemczech ze spółką prawa niderlandzkiego Booking.com BV, prowadzącą platformę rezerwacji miejsc noclegowych, Trybunał Sprawiedliwości, do którego zwrócił się sąd niemiecki, orzekł, że **hotel korzystający z platformy Booking.com może pozwać ją przed sądem państwa członkowskiego swojej siedziby**, dochodząc zaniechania **ewentualnego nadużywania pozycji dominującej**. Booking.com utrzymywała ze swej strony, że powództwo przeciwko niej powinno zostać wniesione do sądu państwa członkowskiego, w którym znajduje się jej siedziba, jednak Trybunał nie przychylił się do tego twierdzenia.

→ [Wyrok Wikingerhof GmbH & Co. KG/Booking.com BV z dnia 24 listopada 2020 r., C-59/19](#)

Pozycja dominująca **na rynku łączności elektronicznej** i na rynku **mediów** może zagrozić pluralizmowi mediów. Względami tymi kierowano się przy przyjmowaniu włoskich przepisów zakazujących przedsiębiorstwom posiadającym znaczącą pozycję na rynku w pierwszym z tych sektorów uzyskania istotnego wymiaru gospodarczego w drugim. W kontekście kampanii wrogiego przejęcia udziałów we włoskiej spółce Mediaset, wszczętej przez francuską spółkę Vivendi i wynikłego z tego sporu, Trybunał Sprawiedliwości orzekł jednak, że takie przepisy, **o ile nie chronią pluralizmu mediów**, stanowią **zakazaną przeszkodę dla swobody przedsiębiorczości**.

→ [Wyrok Vivendi SA z dnia 3 września 2020 r. w sprawie C-719/18](#)

W dziedzinie **koncentracji przedsiębiorstw** Sąd **stwierdził nieważność decyzji** Komisji **zabraniającej planowanego nabycia Telefóniki UK przez Hutchison 3G UK**. Orzekł on, że tego rodzaju nabycie nie stanowi znaczącej przeszkody w skutecznej konkurencji na **brytyjskim rynku telefonii ruchomej**. Wskazał również, że Komisja nie wykazała, iż taka koncentracja spowoduje wzrost cen i pogorszenie jakości usług.

→ [Wyrok CK Telecoms UK Investments z dnia 28 maja 2020 r., T-399/16](#)

Google

Sektor bankowy i podatki

Przepisy dotyczące rynku wewnętrznego („jednolitego rynku”) Unii umożliwiają swobodny obrót towarami i usługami w obrębie Unii. W szczególności, w celu uniknięcia zakłóceń konkurencji między przedsiębiorstwami, państwa członkowskie umówiły się, że dopasują swoje przepisy dotyczące opodatkowania towarów i usług. Na szczeblu Unii podjęto również środki w celu skoordynowania w pewnym stopniu polityki gospodarczej oraz zasad opodatkowania spółek i dochodów, aby stały się one sprawiedliwe, skuteczne i sprzyjające wzrostowi. Jednakże państwa członkowskie zachowują kompetencje w zakresie ustalania wysokości podatków płaconych przez jednostki oraz sposobu wykorzystania pobranych podatków.

.....

W sprawie dotyczącej spółki **Google Ireland** Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że węgierskie przepisy nakładające na podmioty świadczące usługi reklamowe, mające siedzibę w innym państwie członkowskim, obowiązek dokonania zgłoszenia w celu objęcia ich **węgierskim podatkiem od reklamy** są zgodne z prawem Unii, a dokładniej z **zasadą swobody świadczeniem usług**. Trybunał uznał natomiast, że zasada ta oraz zasada proporcjonalności stoją na przeszkodzie innemu węgierskiemu uregulowaniu, nakładającemu na usługodawców, którzy nie zastosowali się do tego obowiązku zgłoszenia, grzywny mogące w ciągu kilku dni urosnąć do kilku milionów euro.

→ [Wyrok Google Ireland z dnia 3 marca 2020 r., C-482/18](#)

W innej węgierskiej sprawie Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **podatki specjalne odprowadzane na Węgrzech od obrotu przedsiębiorstw telekomunikacyjnych i z sektora handlu detalicznego** są zgodne z prawem Unii. Przedsiębiorstwa te, które w większości znajdują się w rękach osób fizycznych lub prawnych z innych państw członkowskich, osiągają najwyższe obroty na danych rynkach węgierskich i to one ponoszą główny ciężar tych podatków specjalnych. Trybunał orzekł jednak, że okoliczność ta odzwierciedla rzeczywistą sytuację gospodarczą panującą na tych rynkach, a zatem **nie stanowi dyskryminacji** tych przedsiębiorstw.

→ [Wyroki Vodafone Magyarorszag i Tesco-Global Áruházak z dnia 3 marca 2020 r., C-75/18 i C-323/18](#)

W 2020 r. Sąd swoje wydał cztery pierwsze wyroki dotyczące **decyzji Europejskiego Banku Centralnego (EBC) o nałożeniu sankcji pieniężnych** z tytułu nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi. **Stwierdził on częściową nieważność trzech decyzji** ze względu na brak dostatecznego uzasadnienia. Nie podano bowiem żadnych szczegółów dotyczących metodologii zastosowanej przez EBC w celu ustalenia kwoty nałożonych sankcji.

→ [Wyroki VQ/EBC z dnia 8 lipca 2020 r., T-203/18, T-576/18, T-577/18](#)

Własność intelektualna

Trybunał Sprawiedliwości i Sąd zapewniają wykładnię i stosowanie przepisów, które Unia przyjęła w celu ochrony i obrony własności intelektualnej (w zakresie praw autorskich, znaków towarowych, ochrony wzorów, prawa patentowego) z zamiarem poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw.

W 2020 r. oba sądy Unii wielokrotnie orzekały w tej dziedzinie, wyjaśniając zarówno zakres odpowiedzialności za naruszenie praw własności intelektualnej, jak i warunki, w których własność intelektualna jest chroniona, ze szczególnym uwzględnieniem, w dziedzinie znaków towarowych, pojęć „charakteru odróżniającego” i „prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd”.

.....

W odniesieniu do odpowiedzialności osób i spółek za naruszenia praw wynikających z unijnego znaku towarowego Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **samo składowanie** przez Amazon **towarów naruszających prawo do znaku towarowego**, sprzedawanych na platformie internetowej (Amazon-Marketplace) **nie stanowi naruszenia tego prawa** przez Amazon. Przedsiębiorstwo, które składa dla osoby trzeciej podrobione towary, nie wiedząc o naruszeniu prawa do znaku towarowego, nie używa bowiem znaku niegodnie z prawem, chyba że dąży jako sprzedawca do oferowania tych towarów na sprzedaż lub wprowadzania ich do obrotu.

→ Wyrok Coty Germany
z dnia 2 kwietnia 2020 r., C-567/18

Co się tyczy **charakteru odróżniającego niezbędnego dla ważności znaku towarowego**, Sąd przypomniał, że kształt, o którego rejestrację w charakterze **trójwymiarowego znaku towarowego** wniesiono, jest pozbawiony tego charakteru, jeżeli nie **odbiega w sposób znaczący od normy lub zwyczajów panujących w danej branży**. W przypadku sznurowadeł Sąd wskazał, że nowy kształt i piękny design nie są same w sobie wystarczające, aby stwierdzić istnienie charakteru odróżniającego. Funkcja znaku towarowego polega bowiem na **wskazaniu pochodzenia handlowego towaru i umożliwieniu** w ten sposób konsumentom skojarzenia określonych towarów z danym przedsiębiorstwem.

→ [Wyrok Hickies z dnia 5 lutego 2020 r., T-573/18](#)

W podobnym duchu, tym razem w przypadku **graficznego znaku towarowego**, Sąd zauważył, że **wzór przedstawiający głowę lwa otoczoną łańcuchem** stanowi rozpowszechniony i typowy sposób wykonania **guzików i biżuterii**, a zatem jest **pozbawiony charakteru odróżniającego** w odniesieniu do tych towarów. W innej sprawie zarzucił on z kolei EUIPO, że nie wzięło pod uwagę niektórych dowodów w celu dokonania oceny **uzyskania charakteru odróżniającego w następstwie używania** znaku towarowego składającego się ze **wzoru w szachownicę na torbach i walizkach**.

→ [Wyroki Pierre Balmain z dnia 5 lutego 2020 r., T-331/19 i T-332/19](#)

→ [Wyrok Louis Vuitton Malletier z dnia 10 czerwca 2020 r., T-105/19](#)

Słowny znak towarowy jest również pozbawiony charakteru odróżniającego, gdy ogranicza się do opisu właściwości towaru zgłoszonego do rejestracji. Sąd uznał, że słowny znak towarowy WAVE dla lamp akwariowych **może mieć charakter odróżniający, ponieważ wyraz „wave” nie opisuje właściwości tych lamp**.

→ [Wyrok Tetra GmbH z dnia 23 września 2020 r., T-869/19](#)

Właśnie z punktu widzenia **mało odróżniającego charakteru dwóch oznaczeń** przedstawiających **trąbkę do oznaczania usług pocztowych** Sąd orzekł, że w przypadku tych oznaczeń **nie istnieje prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd**. Wizerunek trąbki pocztowej, często na żółtym tle, jest tradycyjnie używany przez krajowych operatorów pocztowych w Unii. Zatem trąbka pocztowa lub żółty kolor nie wzbudzają w odbiorcach skojarzenia z określoną spółką, lecz, bardziej ogólnie, z nieokreśloną liczbą krajowych operatorów pocztowych.

→ [Wyrok Deutsche Post z dnia 11 listopada 2020 r., T-25/20](#)

Również w przedmiocie prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd w przypadku dwóch znaków towarowych, tym razem zgłoszonych dla artykułów sportowych i odzieży sportowej, Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **renomą piłkarza Lionela Messi** może skompensować **wszelkie prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd** w przypadku jego znaku towarowego MESSI i wcześniejszego znaku towarowego MASSI należącego do spółki hiszpańskiej.

→ [Wyrok Messi z dnia 17 września 2020 r., C-449/18 i in.](#)

W innej sprawie dotyczącej oceny prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd Sąd podkreślił również, że **obecność tego samego wyrazu w dwóch znakach towarowych** (w niniejszym przypadku nazwy „Teruel” w znakach towarowych AIRESANO BLACK EI IBERICO DE TERUEL i JAMON DE TERUEL CONSEJO REGULADOR DE LA DENOMINACION DE ORIGEN) **nie wystarcza do tego, by powstało prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd**.

→ [Wyrok Consejo Regulador z dnia 28 maja 2020 r., T-696/18](#)

Jeśli chodzi o kryterium podobieństwa między dwoma znakami towarowymi, Sąd stwierdził, że słowny znak towarowy LOTTOLAND, zarejestrowany dla usług przemysłowych, wykazuje **duże podobieństwo** do wcześniejszych graficznych znaków towarowych LOTTO, zarejestrowanych dla gier losowych. Niemniej zauważył on, że nie istnieje między nimi żaden związek, zważywszy w szczególności na **odmienny charakter danych usług i właściwych kręgów odbiorców**. Ze względu na ten **brak związku** używanie znaku towarowego LOTTOLAND **nie powoduje czerpania nienależnej korzyści z odróżniającego charakteru lub renomy wcześniejszych znaków towarowych i nie może działać na ich szkodę**.

→ [Wyrok Lottoland z dnia 11 listopada 2020 r., T-820/19](#)

Czasami spór dotyczący oznaczeń odróżniających nie toczy się między osobami lub przedsiębiorstwami, lecz państwami członkowskimi, tak jak w sporze dotyczącym używania określenia „Teran” dla szczepu winogron uprawianego w Słowenii i w Chorwacji. Po przystąpieniu Słowenii do Unii w 2004 r. nazwa ta została uznana za chronioną nazwę pochodzenia (ChNP). W 2017 r. w drodze rozporządzenia ustalono, że od chwili przystąpienia Chorwacji do Unii w 2013 r. nazwa „Teran” może być używana również w odniesieniu do **niektórych win chorwackich**. Sąd **oddalił wniosek Słowenii** o stwierdzenie nieważności tego rozporządzenia, które pozwala **ChNP na zgodne współwystępowanie bez naruszenia zasad pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań**.

→ [Wyrok Słowenia/Komisja z dnia 9 września 2020 r., T-626/17](#)

Działanie instytucji europejskich

Do dwóch sądów Unii należy badanie, czy czynności instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii (lub zaniechanie podjęcia przez nie określonych czynności) są zgodne z prawem Unii. Trybunał Sprawiedliwości i Sąd są zatem gwarantami sądowej ochrony praw jednostek, jeżeli decyzje wydane na szczeblu Unii dotyczą ich bezpośrednio i indywidualnie. Natomiast jedynie sądy krajowe są właściwe w zakresie kontroli legalności aktów organów krajowych w świetle prawa krajowego.

Przed sądami Unii wielokrotnie wytaczał sprawy **O. Junqueras i Vies**, wiceprzewodniczący Gobierno autonómico de Cataluña (rządu autonomicznego Katalonii, Hiszpania), w przedmiocie swojego wyboru do Parlamentu Europejskiego w 2019 r. Wiceprezes Sądu, a następnie wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości w odwołaniu, oddalili jego wnioski o zastosowanie środków tymczasowych, mający na celu ochronę jego immunitetu parlamentarnego. Sąd uznał ponadto za **niedopuszczalne żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Parlamentu Europejskiego stwierdzającej wakat w odniesieniu do jego mandatu**. Instytucja ta nie mogła bowiem podważyć decyzji władz hiszpańskich, które na podstawie prawa krajowego stwierdziły, że O. Junqueras i Vies stracił mandat, a na jego fotelu w Parlamencie Europejskim powstał wakat.

→ [Postanowienie Junqueras i Vies z dnia 3 marca 2020 r., T-24/20 R](#)

→ [Postanowienie Junqueras i Vies z dnia 8 października 2020 r., C-201/20 P \(R\)](#)

→ [Postanowienie Junqueras i Vies z dnia 15 grudnia 2020 r., T-24/20](#)

Sąd odrzucił skargę mającą na celu stwierdzenie, że Rada Europejska bezprawnie odmówiła wykluczenia czeskiego premiera, ze względu na zarzucany mu konflikt interesów, z posiedzeń tej instytucji poświęconych przyjęciu wieloletnich ram finansowych Unii Europejskiej na lata 2021–2027. Sąd uznał bowiem, że **tylko państwa członkowskie są kompetentne do określenia, kto w relacji między głową państwa a szefem rządu powinien je reprezentować na posiedzeniach Rady Europejskiej**, oraz do określenia przyczyn, które mogą uniemożliwiać reprezentowanie przez jedną z tych osób swojego państwa członkowskiego na posiedzeniach tej instytucji.

→ [Postanowienie Wagenknecht z dnia 17 lipca 2020 r., T-715/19](#)

Harry Shindler i inni obywatele Zjednoczonego Królestwa mieszkają od dawna we Włoszech i we Francji. W związku z tym nie zezwolono im na udział ani w referendum w sprawie brexitu, ani w wyborach parlamentarnych z 2017 r., choć głosowania te miały decydujące znaczenie dla utrzymania ich statusu obywateli Unii. Wnieśli oni zatem do Sądu skargę zmierzającą do „stwierdzenia beczynności” Komisji ze względu na jej „niezgodne z prawem zaniechanie ochrony obywatelstwa Unii”. Sąd oddalił skargę, orzekając, że **Komisja nie jest właściwa** do wydania wiążącego aktu mającego na celu utrzymanie po dacie wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii obywatelstwa Unii w odniesieniu do określonych obywateli Zjednoczonego Królestwa.

→ [Postanowienie Shindler z dnia 14 lipca 2020 r., T-627/19](#)

B | DZIAŁALNOŚĆ SĄDOWNICZA W LICZBACH

Trybunał Sprawiedliwości

Do Trybunału Sprawiedliwości mogą być przede wszystkim wnoszone:

- **wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym**, w sytuacji gdy sąd krajowy ma wątpliwości co do wykładni aktu prawnego wydanego przez Unię lub co do jego ważności. Sąd krajowy zawiesza wówczas postępowanie, które się przed nim toczy, i zwraca się z pytaniami prejudycjalnymi do Trybunału Sprawiedliwości, który orzeka w przedmiocie wykładni, jaką należy nadać danym przepisom, lub w przedmiocie ich ważności. Po tym, jak Trybunał Sprawiedliwości wyjaśni w swoim orzeczeniu sporne kwestie, sąd krajowy może rozstrzygnąć zawisły przed nim spór. W sprawach wymagających udzielenia odpowiedzi w bardzo krótkim terminie (na przykład w zakresie azylu, kontroli granic, porwania dzieci itd.) przewidziany jest **pilny tryb prejudycjalny („PPU”)**;
- **odwołania** skierowane przeciwko orzeczeniom wydanym przez Sąd, stanowiące środki odwoławcze, w ramach których Trybunał Sprawiedliwości może uchylić orzeczenie Sądu;
- **skargi bezpośrednie**, które mają głównie na celu:
 - uzyskanie stwierdzenia nieważności aktu prawa Unii („**skarga o stwierdzenie nieważności**”) lub
 - stwierdzenie naruszenia prawa Unii przez państwo członkowskie („**skarga o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom**”). Jeżeli państwo członkowskie nie zastosuje się do wyroku, w którym stwierdzono uchybienie zobowiązaniom, druga skarga, zwana skargą o **stwierdzenie podwójnego uchybienia zobowiązaniom**, może prowadzić do nałożenia na nie przez Trybunał sankcji pieniężnej;
- wnioski o wydanie **opinii** na temat zgodności z traktatami umowy, którą Unia zamierza zawrzeć z państwem trzecim lub z organizacją międzynarodową. Wniosek ten może zostać złożony przez państwo członkowskie lub przez instytucję europejską (Parlament, Radę lub Komisję).

735
spraw wniesionych

Postępowania
prejudycjalne

556

w tym 9 PPU

**Państwa
członkowskie,
z których pochodziło
najwięcej wniosków**

Niemcy	139
Austria	50
Włochy	44
Polska	41
Belgia	36

37
skarg
bezpośrednich

w tym
18
skarg o stwierdzenie
uchybienia zobowiązaniom

2
skargi o „stwierdzenie
podwójnego uchybienia
zobowiązaniom”

131

odwołań od
orzeczeń Sądu

1

wniosek o wydanie
opinii

8

wniosków
o przyznanie
pomocy prawnej

Strona, która nie jest
w stanie ponieść
kosztów postępowania,
może złożyć wniosek
o przyznanie pomocy
prawnej.

792

sprawy rozstrzygnięte

Postępowania
prejudycjalne

534

w tym 9 PPU

37

skarg
bezpośrednich

w tym

26

stwierdzonych uchybień
zobowiązaniom
w stosunku do 14 państw
członkowskich

3

wyroki stwierdzające
„podwójne uchybienie
zobowiązaniom”

204

odwołania
od orzeczeń Sądu

w tym

40

doprowadziło do
uchylenia orzeczenia
wydanego przez Sąd

15,4

 miesięcy
Średni czas trwania
postępowań

3,9

 miesięcy
Pilny tryb prejudycjalny

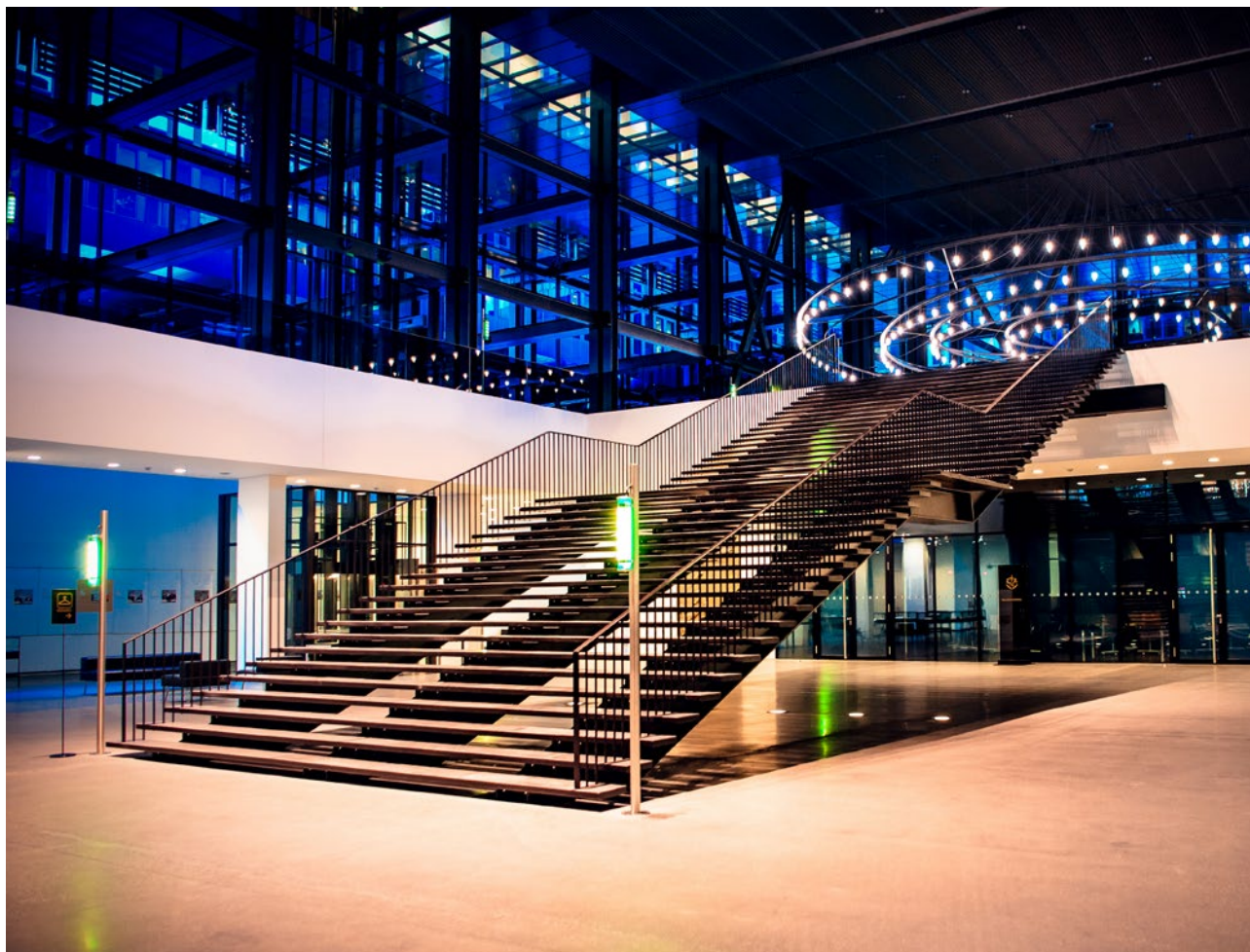
1045

spraw w toku

na dzień 31 grudnia 2020 r.

Główne dziedziny

Ochrona konsumentów	56
Podatki	95
Pomoc państwa i konkurencja	104
Prawo socjalne	56
Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	119
Rolnictwo	26
Swobody przepływu i przedsiębiorczości oraz rynek wewnętrzny	96
Środowisko	48
Transport	86
Unia celna	24
Własność intelektualna i przemysłowa	27

SĄD

Sąd orzeka w pierwszej instancji w przedmiocie skarg bezpośrednich wniesionych **przez osoby fizyczne lub prawne (spółki, stowarzyszenia itd.)** oraz **przez państwa członkowskie** na akty instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej oraz w przedmiocie skarg bezpośrednich mających na celu naprawienie szkody wyrządzonej przez instytucje lub ich pracowników. Rozpoznawane przez niego sprawy są głównie natury gospodarczej: dotyczą własności intelektualnej (znaki towarowe i wzory Unii Europejskiej), konkurencji, pomocy państwa oraz nadzoru bankowego i finansowego.

Sąd jest również właściwy do orzekania w dziedzinie służby publicznej w przedmiocie sporów między Unią Europejską a jej pracownikami.

Od wyroków Sądu przysługuje ograniczone do kwestii prawnych odwołanie do Trybunału Sprawiedliwości. W sprawach, które były już dwukrotnie badane (przez niezależną izbę odwoławczą, a następnie przez Sąd), Trybunał Sprawiedliwości przyjmuje odwołanie do rozpoznania, wyłącznie jeżeli dotyczy ono kwestii wykazującej znaczenie dla jedności, spójności lub rozwoju prawa Unii.

847
spraw wniesionych

729
skarg
bepośrednich
w tym

69
Pomoc państwa
i konkurencja
(w tym **2** skargi
wniesione przez państwa
członkowskie)

282
Własność intelektualna
i przemysłowa

118
Służba publiczna UE

260
innych skarg
bepośrednich
(w tym **10** skarg
wniesionych przez
państwa członkowskie)

75
wniosków
o przyznanie
pomocy prawnej

Strona, która nie jest
w stanie ponieść kosztów
postępowania, może złożyć
wniosek o przyznanie
pomocy prawnej.

748

spraw
rozstrzygniętych

631

skarg bezpośrednich
w tym

41

Pomoc państwa i konkurencja

237

Własność intelektualna
i przemysłowa

79

Służba publiczna UE

274

inne skargi bezpośrednie

15,4 miesięcy
Średni czas trwania
postępowań

23%

Odsetek orzeczeń, od których
wniesiono odwołanie do
Trybunału Sprawiedliwości

1497

spraw w toku
na dzień 31 grudnia 2020 r.

Główne dziedziny będące przedmiotem postępowań

Dostęp do dokumentów	24
Konkurencja	78
Polityka gospodarcza i pieniężna	156
Pomoc państwa	292
Regulamin pracownicy urzędników UE	182
Rolnictwo	21
Środki ograniczające	65
Środowisko	14
Własność intelektualna i przemysłowa	319
Zamówienia publiczne	21

3

Rok pod znakiem dostosowania i ciągłości służby publicznej europejskiego wymiaru sprawiedliwości

A | Wstęp sekretarza

B | Fazy zarządzania kryzysem

C | Bilans działalności Trybunału w czasie pandemii

Fokus

- Rozprawy zdalne
- Relacje ze społeczeństwem
- Dyrekcja Generalna ds. Wielojęzyczności: zapewnienie ciągłości funkcjonowania
- Technologie informatyczne wystawione na próbę

A | Wstęp sekretarza

Sekretarz Trybunału Sprawiedliwości, sekretarz generalny instytucji, kieruje służbami administracyjnymi z upoważnienia prezesa. Poświadcza on zaangażowanie służb we wspieranie działalności sądowniczej w roku, w którym służby te musiały stawić czoło bezprecedensowym wyzwaniom.

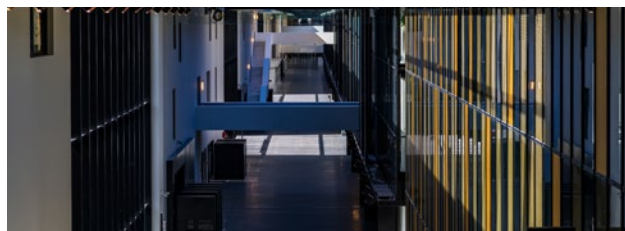
W ocenie indywidualnej rok 2020 wystawił na próbę każdego z nas z powodu ograniczeń, chorób i niepewności, pod znakiem których upłynął.

Na poziomie zarządzania służbami instytucji rok ten stanowił znaczne wyzwanie, które zostało podjęte z determinacją, rozmysłem i wolą szybkiego dostosowania się. W bardzo krótkim czasie należało diametralnie zmienić sposób funkcjonowania instytucji. Tej konieczności dostosowania się, wprowadzenia innowacji, określenia się na nowo nie uniknęła żadna ze służb.

Na szczęście instytucja mogła się oprzeć na strukturze i procedurach, które zostały opracowane na wypadek sytuacji kryzysowych. Struktura ta opiera się na komórce kryzysowej, właściwej do podejmowania, na poziomie instytucji jako całości, głównych decyzji związanych z sytuacją kryzysową i jej rozwojem. Podejmuje ona wynikające z tego środki ogólne (tryb pracy na odległość, środki przekrojowe dotyczące zarządzania personelem...). Te ogólne decyzje są następnie wdrażane na poziomie Centrum Zarządzania Kryzysowego (CZK), w skład którego wchodzi przedstawiciele wszystkich jednostek

operacyjnych zapewniających ciągłość działalności w ramach każdej służby. Podczas regularnych spotkań CZK przekazywał również informacje zwrotne komórce kryzysowej, aby umożliwić jej śledzenie rozwoju sytuacji.

Takie zarządzanie kryzysem, w które zaangażowały się ściśle służby i oba sądy wchodzące w skład instytucji, umożliwiło prowadzenie **spójnej akcji zgodnie z trzema głównymi powiązanych ze sobą i współzależnymi celami**: zagwarantowania bezpieczeństwa zdrowotnego personelu i osób udających się do pomieszczeń instytucji, zapewnienia ciągłości działalności sądowniczej i wspierania personelu.

→ Aby zagwarantować **bezpieczeństwo zdrowotne w budynkach instytucji i chronić personel** przed ryzykiem zakażenia, zdecydowano, że począwszy od dnia 10 marca, zadania, które się do tego nadają, będą wykonywane w domach osób odpowiedzialnych za ich wykonanie. Ten **system pracy w domu** został następnie upowszechniony i stał się obowiązkowy od poniedziałku 16 marca, zanim jeszcze władze krajowe zarządziły lockdown. Tym samym pomieszczenia Trybunału stały się niedostępne dla wszystkich, z wyjątkiem osób pełniących istotne funkcje, które nie mogą być wykonywane na odległość. Dzięki stałemu monitorowaniu przez służbę ochrony i służbę medyczną, w stałej współpracy z władzami luksemburskimi, rozwoju sytuacji zdrowotnej i regulacyjnej w Luksemburgu i w krajach sąsiednich system ten był dostosowywany w różnych fazach w celu osiągnięcia równowagi między warunkami zdrowotnymi, częstotliwością udawania się do pomieszczeń, utrzymaniem działalności sądowniczej i potrzebami pracowników.

Równoległe do systemu pracy na odległość jednym z kluczowych instrumentów ochrony zdrowia osób było **ustalenie i wprowadzenie w życie precyzyjnych i rygorystycznych protokołów zdrowotnych**. Aby wymiar sprawiedliwości Unii był nadal sprawowany, Trybunał otworzył na nowo swe sale rozpraw z dniem 25 maja. W związku z tym – z punktu widzenia logistycznego i bezpieczeństwa zdrowotnego – należało kontrolować codzienną obecność w pomieszczeniach nie tylko członków personelu przygotowujących na miejscu rozprawy, ale także adwokatów, radców prawnych i pełnomocników przybywających z całej Unii Europejskiej. Wszystkie wprowadzone szczególnie wymagające środki (mierzenie temperatury przy wejściu do budynków, obowiązkowe noszenie masek we wspólnych strefach i na rozprawie, przestrzeganie dystansu fizycznego poprzez oddzielenie strumieni ruchu, dezynfekcja uczęszczanych miejsc, instalacja dozowników żelu hydroalkoholowego, ekranów ochronnych, umieszczenie znaków, podnoszenie świadomości za pomocą różnych komunikatów) pozwoliły na zagwarantowanie najwyższego poziomu ochrony wszystkim zainteresowanym osobom, zapewniając im jednocześnie zadowalające warunki przyjęcia.

→ To wznowienie jawnych rozpraw było konieczne w celu **zapewnienia ciągłości służby publicznej europejskiego wymiaru sprawiedliwości**. Przed wznowieniem rozpraw działalność sądowicza mogła zostać utrzymana dzięki rozpoznawaniu spraw na odległość między innymi za pomocą dostosowanych rozwiązań proceduralnych. Przedstawiciele stron byli należycie informowani o skutkach proceduralnych wynikających z kontekstu kryzysu i o środkach podejmowanych przez sekretariaty sądów, także za pośrednictwem informacji zebranych w jednym miejscu na stronie internetowej instytucji.

Z **punktu widzenia technicznego** służby informacyjne instytucji, począwszy od lutego, przyspieszyły program wyposażenia w narzędzia do telepracy. W pierwszych tygodniach po zarządzeniu pierwszego lockdownu zwiększono dziesięciokrotnie przepustowość łącza i bardzo szybko do dyspozycji wszystkich służb oddano bezpieczny system audio-, a następnie wideokonferencji.

Jak opisano szczegółowo na kolejnych stronach, instytucja wprowadziła innowacyjne rozwiązania, aby sprostać trudnościom w podróżowaniu, jakie napotkali niektórzy przedstawiciele stron. Stworzony został jedyny w swoim rodzaju system uczestnictwa w rozprawie na odległość za pośrednictwem wideokonferencji, będący owocem znakomitej współpracy między służbami, oboma sądami i ich sekretariatami, który to system oferuje symultaniczne tłumaczenie potencjalnie na 24 języki urzędowe Unii i z tych języków.

Wreszcie, w ramach **efektywnego zarządzania zasobami** ludzkimi systematycznie dokonywano czasowego przeniesienia niektórych pracowników, którzy siłą rzeczy byli mniej aktywni ze względu na charakter pełnionych przez nich funkcji, do służb, które, wręcz przeciwnie, zmagają się z nadmiernym obciążeniem pracą. Ta solidarność i to wzajemne wzbogacenie kompetencji i doświadczeń stanowiły atut przy pokonywaniu trudności i będą również cenne do celów udanego powrotu pracowników do pomieszczeń instytucji.

- Ostatni cel realizowany w ramach zarządzania kryzysem polegał na **wspieraniu personelu przez ten długi** bezprecedensowy **okres**, w którym nie brakowało trudnych sytuacji osobistych.

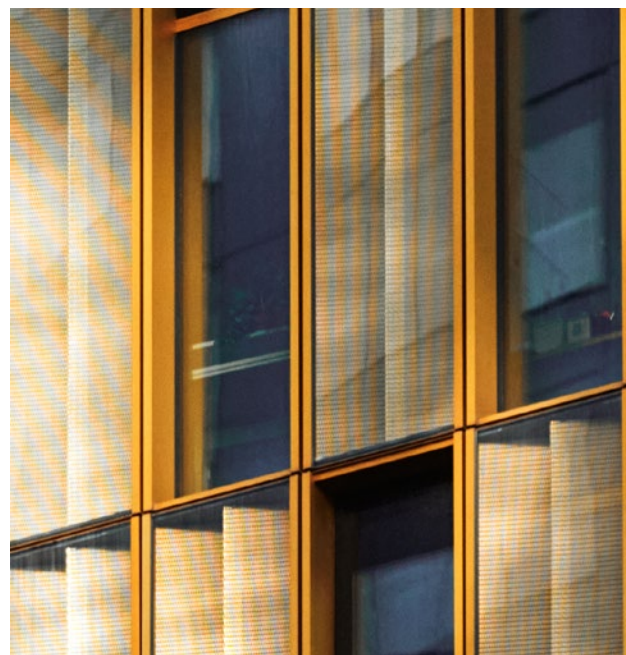
Szczególną uwagę poświęcono osobom zarażonym wirusem lub osobom narażonym na ryzyko zakażenia, osobom odizolowanym czy też osobom opiekującym się dziećmi, które pozostawały w domu. Otrzymały one pomoc ze strony kadr, lekarzy i pielęgniarek ze służby medycznej oraz psychologa-konsultanta. Kierownicy służb, kierując się obowiązkiem dbania o personel, także uwzględniali te szczególne sytuacje, aby dostosować warunki pełnienia funkcji przez dane osoby.

Ponadto od samego początku kryzysu instytucja zwracała ogromną uwagę na konieczność **zapewnienia jasnej, dostępnej, spójnej i istotnej komunikacji** ze swoim personelem. Ustanowiono dodatkowe i ustrukturyzowane kanały komunikacji, z których każdy miał swoje przeznaczenie: stronę internetową zbierającą wszystkie istotne informacje, ważne wiadomości wysyłane pod adresy zawodowe

i prywatne z osobnej skrzynki funkcjonalnej oraz za pośrednictwem SMS-ów, komunikaty dla personelu o charakterze operacyjnym adresowane drogą elektroniczną i mające na celu systematyczne informowanie o rozwoju sytuacji i wprowadzonych w życie środkach.

Rozszerzono ofertę **szkoleń** na odległość (e-learning), aby umożliwić pracownikom dalsze rozwijanie swoich umiejętności. Osoby na stanowiskach kierowniczych wyższego i średniego szczebla także odbyły szkolenie poświęcone zarządzaniu zespołem na odległość.

Przeprowadzono **dwa sondaże**, jeden wśród całego personelu, zaś drugi wśród osób zajmujących kierownicze stanowiska, aby oszacować ich ocenę wprowadzonych środków organizacji pracy w celu dokonania pewnych dostosowań oraz rozważenia bardziej długoterminowych perspektyw innowacji wprowadzonych w ramach zarządzania kryzysem.

Wreszcie, na **forum międzyinstytucjonalnym**, jakie stanowi Kolegium Dyrektorów Administracji instytucji i organów z siedzibą w Luksemburgu, w grudniu 2020 r. stworzono podstawy współpracy z właściwymi organami luksemburskimi, aby instytucje mogły przyczynić się w możliwie największym stopniu do powodzenia **kampanii szczepień** pracowników instytucji.

Kryzys związany z pandemią i konieczność znalezienia rozwiązań dotyczących organizacji instytucji, aby zaradzić skutkom tego kryzysu, spowodowały spektakularne przyspieszenie zmian, które były w toku lub dopiero w zarodku.

Poza dumą, że udało nam się wspólnie **utrzymać poziom aktywności niemalże równoważny z odnotowanym wcześniej, kontynuować rozpoczęte projekty i zaoferować jednocześnie najwyższe warunki bezpieczeństwa zdrowotnego**, zarządzanie w tym bezprecedensowym dla instytucji okresie pozwala dostrzec **trwałe i pozytywne zmiany** w sposobie postrzegania metod pracy, a nawet samego stosunku pracy, jak również możliwości związane z obecnością wirtualną.

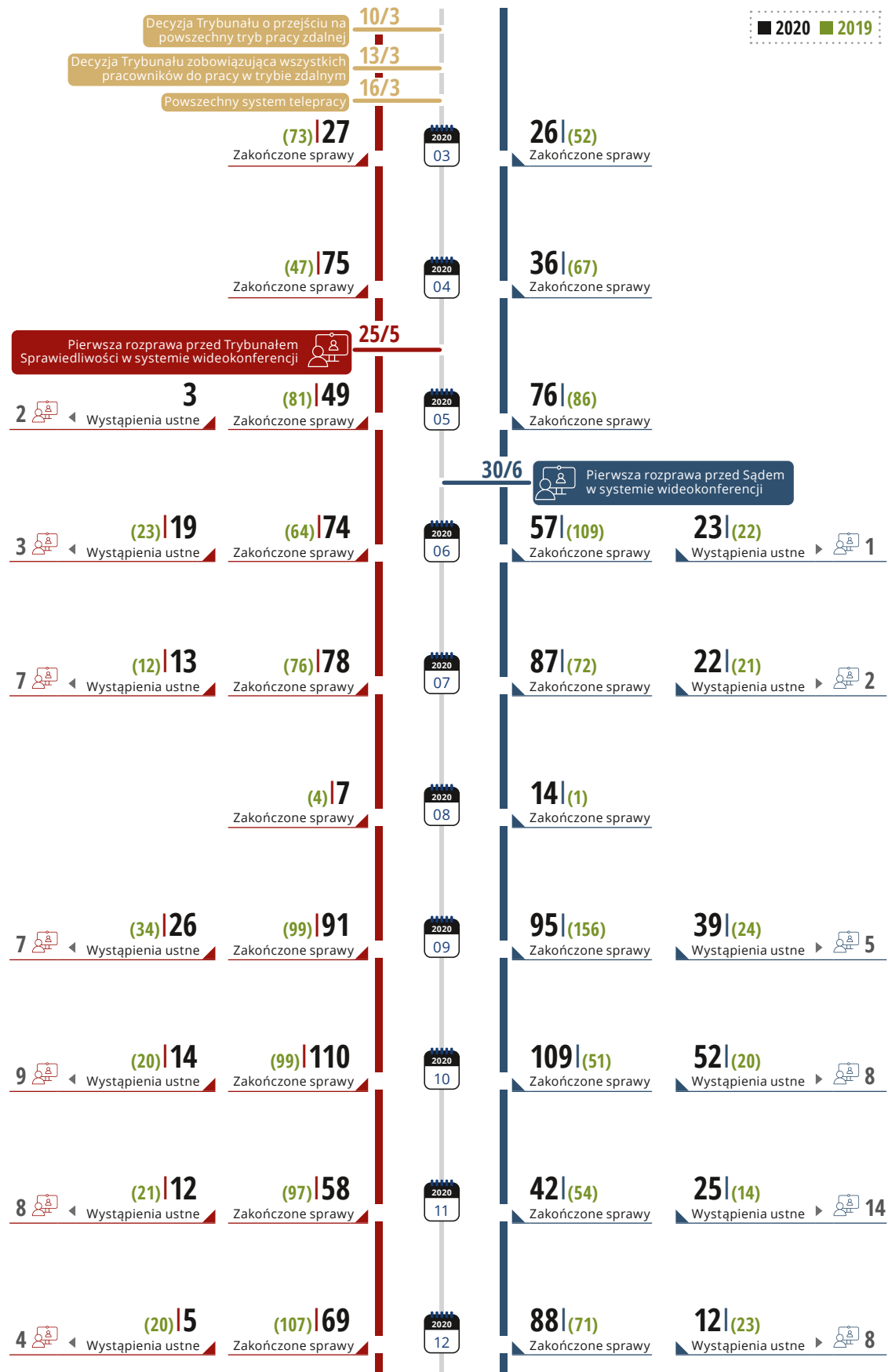
Praca w domu (w całości lub w części) stanowi rzeczywistość dla całego personelu od dnia 16 marca 2020 r. W miarę wprowadzania takiej organizacji pracy narzuconej przez okoliczności w sposób naturalny pojawiły się **nowe wyzwania**: dematerializacja i uproszczenie procesów decyzyjnych, wspieranie samodzielności współpracowników i zapewnienie jakości ich pracy,

zrewidowanie równowagi między życiem zawodowym i życiem prywatnym, zawodowa integracja i zachowanie ścisłej więzi z instytucją, zbliżenie się do partnerów zewnętrznych – instytucjonalnych lub obywateli – dzięki możliwościom oferowanym przez nowe technologie.

Gdy przeminą ograniczenia związane z pandemią, zadaniem instytucji będzie **zachowanie korzystnych zmian po powrocie do normalnego życia zawodowego, którego warunki będą nowe i wzbogacone**. Przeszkody, które należało przewartościwić, stanowią zarazem doświadczenia, które uczyniły nas indywidualnie i wspólnie silniejszymi, bardziej odpowiedzialnymi i solidarnymi. O ile instytucji udało się stawić z powodzeniem czoło tak niesprzyjającej sytuacji, było to możliwe dzięki zaangażowaniu i zgraniu jej współpracowników, jak również dzięki poświęceniu i trosce ze strony osób zajmujących kierownicze stanowiska w instytucji. W przyszłości instytucja odwoła się do tych cech, aby przygotować reintegrację swoich pracowników w środowisku, w którym mobilność i odpowiedzialność będą należały do odnowionych parametrów jego charakterystyki.

Alfredo Calot Escobar
Sekretarz Trybunału Sprawiedliwości

B | Fazy zarządzania kryzysem

W obliczu sytuacji zdrowotnej w Unii Europejskiej oraz mając na uwadze środki przyjęte przez władze Luksemburga i innych państw członkowskich, Trybunał zdecydował, że od dnia 10 marca zadania, które się do tego nadają, będą wykonywane w domach osób odpowiedzialnych za ich wykonanie. **W dniu 13 marca 2020 r.**, zważywszy na rozwój sytuacji zdrowotnej w Europie i aby uniknąć rozprzestrzenienia się wirusa przy jednoczesnym utrzymaniu działalności sądowniczej, Trybunał udzielił swoim pracownikom instrukcji, by **pracowali z domu, począwszy od dnia 16 marca**, z wyjątkiem osób pełniących krytyczne funkcje. Imperatywem przyświecającym instytucji była ochrona personelu i uczestników rozpraw poprzez ograniczenie w możliwie największym stopniu negatywnych skutków sytuacji wywołanej pandemią Covid-19 dla podmiotów praw i dla wymiaru sprawiedliwości w Europie. Aby zapewnić ciągłość służby publicznej wymiaru sprawiedliwości i kontynuować postępowania, instytucja podjęła bezprecedensowe wyzwanie technologiczne i ludzkie.

Powszechny system telepracy

Reguły wprowadzone w życie w marcu 2020 r.

Opierając się na strukturach i procedurach, które zostały ustanowione, aby zarządzać sytuacjami kryzysowymi, **wszelkie środki zostały podjęte po to, by uniknąć udawania się do budynków Trybunału i jednocześnie umożliwić kontynuację działalności sądów i służb** w warunkach możliwie zbliżonych do warunków obowiązujących w normalnych czasach i siłą rzeczy dostosowanych do wyjątkowych okoliczności.

→ Ochrona personelu

W dniu 13 marca 2020 r. instytucja **udzieliła personelowi instrukcji, by do budynków Trybunału udawać się wyłącznie w pojedynczych i koniecznych przypadkach**. Wczesne wprowadzenie strategii wyposażenia w sprzęt informatyczny umożliwiło zaoferowanie zdalnego dostępu zdecydowanej większości członków personelu, począwszy od marca, i stopniowo wszystkim członkom personelu w kolejnych tygodniach.

→ Kontynuowanie działalności sądowniczej

Zawieszenie rozpraw, przewidziane początkowo na okres kończący się w dniu 27 marca, musiało zostać przedłużone **do dnia 25 maja** z powodu obowiązujących ograniczeń w podróżowaniu. Sekretariaty obu sądów nawiązały kontakt z przedstawicielami stron, aby poinformować je o odroczeniu rozpraw i udzielić im wyjaśnień na temat zasad kontynuowania postępowań, a na stronie internetowej instytucji została otwarta nowa podstrona informacyjna.

Pilne postępowania sądowe były jednak dalej prowadzone w tym okresie i sprawy, w których stan postępowania pozwalał na wydanie orzeczenia, były nadal rozpoznawane. **Między dniem 16 marca i 25 maja Sąd zakończył 51 spraw, Trybunał ogłosił 79 wyroków i zostało wydanych 47 opinii.**

Rozpoznawanie spraw zostało dostosowane do okoliczności: orzeczenia wydawane w drodze procedury pisemnej, pytania wymagające odpowiedzi na piśmie kierowane do stron, organizacja posiedzeń, na których miało miejsce ogłoszenie wyroków i przedstawienie opinii, odbywających się tylko w jednym dniu na tydzień, dostosowanie warunków otwarcia konta dostępu do e-Curia (aplikacji, która umożliwia składanie i doręczanie pism procesowych drogą elektroniczną).

Wznowienie
rozpraw i częściowa
reintegracja personelu

Maksymalnie
30%
pracowników
w budynkach

Reguły przyjęte, począwszy od maja 2020 r.

➔ Wznowienie rozpraw

Rozprawy wznowiono **od dnia 25 maja 2020 r.** Służby Trybunału ustanowiły rygorystyczne protokoły sanitarne, aby umożliwić odbywanie się rozpraw w możliwie najlepszych warunkach bezpieczeństwa dla wszystkich podmiotów uczestniczących w postępowaniu, w tym dla publiczności z uwagi na zasadę jawności rozpraw.

Strony, które nie miały możliwości przemieszczenia się, mogły wyjątkowo przedstawić swoje stanowisko zdalnie pod pewnymi warunkami. W tym celu instytucja opracowała specjalny system wideokonferencji umożliwiający zapewnienie tłumaczenia symultanicznego z 24 języków urzędowych i na te języki. Szczególne środki sanitarne zostały także przyjęte między innymi w odniesieniu do tłumaczy konferencyjnych, którzy mogli pracować w kabinie, przy czym w kabinie mogła przebywać tylko jedna osoba.

Część personelu wróciła do pomieszczeń Trybunału, aby umożliwić wypełnianie zadań, które nie mogły być wykonywane zdalnie, między innymi w kontekście wznowienia rozpraw w Trybunale Sprawiedliwości i w Sądzie. Praca w domu pozostała regułą w celu ograniczenia obecności osób w budynkach, w zakresie niezbędnym do funkcjonowania instytucji z uwagi na wznowienie rozpraw, **do 20–30% pracowników.**

Na miejscu musiały być przestrzegane najbardziej surowe zasady higieny i dystansu fizycznego, ustalone w porozumieniu ze służbą medyczną instytucji.

Ze względu na poprawę sytuacji zdrowotnej ten system został czasowo rozszerzony od dnia 21 września na podstawie pułapu odpowiadającego ustalonemu w porozumieniu z lekarzami instytucji maksymalnemu dopuszczalnemu limitowi osób obecnych dziennie w budynkach, aby zagwarantować skuteczność protokołów sanitarnych. Wcześniejszy system dostępu do budynków instytucji jedynie w celach związanych z organizacją rozpraw i narad musiał jednak zostać przywrócony w dniu 26 października z powodu pogorszenia się sytuacji zdrowotnej w Luksemburgu.

16

14

C | Bilans działalności Trybunału w czasie pandemii

Kontynuowanie działalności sądowniczej Trybunału w czasie pandemii wiązało się ze środkami wprowadzonymi w życie w celu zagwarantowania prawidłowego funkcjonowania europejskiego wymiaru sprawiedliwości, ale również po to, by nadal informować obywateli Unii o ich prawach i działaniach sądów europejskich. Czy to rozwijając system stwarzający możliwość zdalnego przedstawienia stanowiska na rozprawie wraz z tłumaczeniem symultanicznym, czy też poprzez działania obejmujące komunikację wewnętrzną i zewnętrzną, Trybunał wykazał się inicjatywą i zdolnościami dostosowawczymi. Jako że dostęp do budynków instytucji został uniemożliwiony, a następnie poddany surowym zasadom sanitarnym, normalna działalność obejmująca wizyty osób z zewnątrz, w tym przedstawiciele zawodów prawniczych, jak również przeglądanie na miejscu dzieł bibliotecznych stały się siłą rzeczy rzadsze, ale znaleziono rozwiązania zastępcze.

252
rozprawy

Między dniem 25 maja i dniem 22 grudnia 2020 r. zorganizowano łącznie **252 rozprawy** (mogące dotyczyć kilku spraw, w których strony przedstawiały swoje stanowiska przed tym samym składem orzekającym). Wśród tych rozpraw należy odnotować **40 rozpraw przed Trybunałem Sprawiedliwości, w których strony uczestniczyły zdalnie** (od jednej do czterech stron) w trybie wideokonferencji i **38 rozpraw przed Sądem, w których strony uczestniczyły zdalnie** (od jednej do trzech stron).

Rozprawy w trybie wideokonferencji (między dniem 25 maja i dniem 22 grudnia)

Życie instytucji i działalność administracyjna również nie zostały przerwane: w okresie od marca 2020 r. do grudnia 2020 r. instytucja przyjęła kilku **nowych członków**. Objęcie stanowiska przez nowego francuskiego rzecznika generalnego, Jeana Richarda de la Tour, wiązało się z innowacją: **złożenie** przez niego **ślubowania miało bowiem miejsce zdalnie**, przy użyciu ekranów, w obecności prezesa K. Lenaertsa, pierwszego rzecznika generalnego M. Szpunara i sekretarza A. Calota Escobara. W późniejszym czasie w celu złożenia ślubowania przed Trybunałem na miejsce mogli się udać Athanasios Rantos, grecki rzecznik generalny – w dniu 10 września, Jan Passer, czeski sędzia Trybunału Sprawiedliwości, i Ineta Ziemele, łotewska sędzia Trybunału Sprawiedliwości – w dniu 6 października, przy czym zastosowano niezbędne środki ochrony zdrowotnej.

40
przed
**Trybunałem
Sprawiedliwości**

38
przed
Sądem

Wszystkie służby instytucji musiały dostosować sposób komunikacji wewnętrznej, począwszy od marca. Poszczególne zespoły mogły się spotykać i kontynuować swoją pracę zdalną za pomocą wideokonferencji. I tak do celów spotkań wewnętrznych lub międzyinstytucjonalnych organizowano średnio ponad **150 wideokonferencji lub audiokonferencji na tydzień**.

150

wideokonferencji lub
audiokonferencji
tygodniowo

Jeśli chodzi o komunikację zewnętrzną, Trybunał wprowadził w życie szereg zdalnych działań dzięki wykorzystaniu sieci społecznościowych i środków technologicznych, aby dotrzeć zarówno do wyspecjalizowanych lub profesjonalnych odbiorców, jak i do ogółu społeczeństwa oraz by jego orzeczenia mogły być nadal odpowiednio rozpowszechniane ([zob. s. 76](#)).

29

wydarzeń
protokolarnych

W ciągu całego roku Trybunał zorganizował również **29 wydarzeń protokolarnych** na miejscu z zachowaniem szczególnie wysokich wymogów oraz 5 wizyt oficjalnych i **5 uroczystych posiedzeń**. W tych ramach Trybunał mógł przyjąć 171 sędziów krajowych. Choć większość z tych wizyt miała miejsce przed wprowadzeniem ograniczeń w dostępie do budynków w związku z walką z rozprzestrzenianiem się koronawirusa, Trybunał Sprawiedliwości był jednak sporadycznie gospodarzem pewnych wyjątkowych wydarzeń (uroczyste zobowiązanie członków Prokuratury Europejskiej w dniu 28 września, uroczysta rozprawa z okazji objęcia obowiązków przez sędziów Inetę Ziemele i Jana Passera w dniu 6 października), których przebieg musiał zostać dostosowany do ograniczeń sanitarnych.

5

uroczystych
posiedzeń

Wreszcie, członkowie i pracownicy instytucji mogą korzystać ze zbiorów Biblioteki, które obejmują **285 000 woluminów** (w tym 155 000 dzieł dotyczących głównie prawa Unii Europejskiej), **ponad 6300 książek elektronicznych, 490 prenumerat** czasopism w formie drukowanej oraz kilkakset w postaci elektronicznej dostępnych za pośrednictwem baz danych (ponad sto). W ramach publikacji orzecznictwa w 2020 r. w Zbiorze zostało opublikowanych 35 019 dokumentów. Od dnia 13 marca 2020 r. punkt informacyjny uruchomił różne sposoby zdalnego korzystania z zasobów dokumentacyjnych, aby zrekompensować zamknięcie czytelnii dla użytkowników (159 digitalizacji na wnioski i 724 dzieła wypożyczone za pośrednictwem Bibliodrive, autonomicznego urządzenia do wypożyczenia i zwrotu dzieł).

Rozprawy zdalne

Aby sprostać ograniczeniom w podróżowaniu nałożonym przez państwa członkowskie, instytucja opracowała system wideokonferencji umożliwiający wyjątkowo przedstawicielom stron, którzy nie mają możliwości fizycznego udania się do Luksemburga, uczestnictwo w rozprawie na odległość, z poszanowaniem wielojęzyczności. Dwóch użytkowników tego systemu dzieli się swoimi doświadczeniami w tym zakresie.

Zdalne przedstawienie stanowiska

Opinia pełnomocnika rządu, przedstawiciela Republiki Łotewskiej w postępowaniach przed Trybunałem Sprawiedliwości, Viktoriji Soņeca, dyrektor, ministerstwo sprawiedliwości Republiki Łotewskiej

„Jestem zaszczyczona, że zostałam poproszona przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) o podzielenie się moim doświadczeniem w zakresie wykorzystania wideokonferencji w ramach rozpraw Trybunału i o podzielenie się moimi wrażeniami na temat tego systemu.

Należy przede wszystkim podkreślić, że transformacja cyfrowa rozpoczęła się w Unii Europejskiej na długo przed 2020 r. Jednak ten rok pozostanie w historii nie tylko ze względu na COVID-19 i jego skutki, ale także z uwagi na zwrot, jaki stanowi on w dziedzinie cyfryzacji wraz z wykorzystaniem wideokonferencji w ramach rozpraw TSUE.

Jest tak dlatego, że jakkolwiek lista negatywnych skutków COVID-19 jest długa, pandemia ułatwiła zdobywanie umiejętności cyfrowych i przyspieszyła wprowadzenie rozwiązań cyfrowych w codziennym życiu. W związku z tym przedsiębiorstwa, instytucje i jednostki zaczęły sięgać po rozwiązania cyfrowe zarówno po to, aby poprawić swoje codzienne życie, ale również po to, by pracować lepiej i bardziej efektywnie oraz by polepszyć komunikację z sądami krajowymi i z TSUE.

W 2020 r. państwa członkowskie i strony postępowań zawisłych przed TSUE miały możliwość uczestniczenia w rozprawach przed Trybunałem w trybie wideokonferencji. Dzięki tej technologii państwa członkowskie i strony mogły wyrazić swoje stanowisko na rozprawach i odpowiedzieć nie tylko na pytania zadane przez TSUE, ale także na pytania i uwagi pozostałych stron i państw członkowskich. Tak jak na rozprawie z bezpośrednim udziałem na miejscu stron, podczas wideokonferencji dostępna jest służba tłumaczeń konferencyjnych, co jest możliwe dzięki ogromnemu nakładowi pracy ze strony tłumaczy konferencyjnych w celu

symultanicznego tłumaczenia słów wypowiedzianych podczas rozpraw, aby wszyscy uczestnicy mogli rozumieć, o czym mowa.

Przebieg rozpraw nie uległ zmianie, z tą tylko różnicą, że pełnomocnicy państw członkowskich i przedstawiciele stron mogą pozostać w swoim państwie i uczestniczyć zdalnie. Taka możliwość przynosi oczywiście ze sobą szereg korzyści, takich jak wygoda, bezpieczeństwo i oszczędność czasu ze względu na uniknięcie podróży, ale także niedogodności, takie jak na przykład brak tej szczególnej i niepowtarzalnej atmosfery, która panuje w siedzibie Trybunału i która wywołuje wyjątkowe wrażenie za każdym razem, gdy wchodzi się na salę rozpraw TSUE, by przedstawić osobiście stanowisko przed Trybunałem.

Należy podkreślić, że TSUE, umożliwiając wykorzystanie wideokonferencji do celów rozpraw, udowodnił, iż potrafi się dostosować do okoliczności i że postępowania muszą toczyć się swoim biegiem mimo kryzysu zdrowotnego”.

Bezprecedensowe wyzwania dla zdalnego tłumaczenia konferencyjnego

Opinia Ignasiego Vancellsa Mory, zewnętrznego tłumacza konferencyjnego

Przeprowadzanie rozpraw, w których strony uczestniczą zdalnie, miało istotny wpływ na pracę tłumaczy konferencyjnych.

Zewnętrzny tłumacz konferencyjny z kabiny hiszpańskiej, który pracuje regularnie dla Trybunału, wyjaśnia, co praca w charakterze tłumacza konferencyjnego dla instytucji europejskich, a w szczególności dla Trybunału, oznaczała w roku 2020.

„Rok 2020 był nietypowy dla nas wszystkich. W przypadku tłumaczy konferencyjnych, bez względu na ich specjalizację, pandemia spowodowała najpierw całkowite wstrzymanie działalności między innymi z uwagi na anulowanie spotkań międzynarodowych. W momencie podjęcia na nowo działalności warunki pracy były całkiem inne. U zewnętrznych tłumaczy konferencyjnych ta nowa »normalność« wzbudziła szereg pytań: jak się przemieszczać, mając na uwadze ograniczenia w podróżowaniu, i jak pracować w dobrych warunkach zdrowotnych i technicznych? Wideokonferencja, która umożliwiła obecnie organizowanie spotkań online, wywołała liczne obawy co do niezawodności zdalnych połączeń i jakości dźwięku, która jest rzadko równoważna z jakością dźwięku w sali. Trzeba podwoić wysiłek, aby zrozumieć mówców, i zmęczenie przychodzi szybciej.

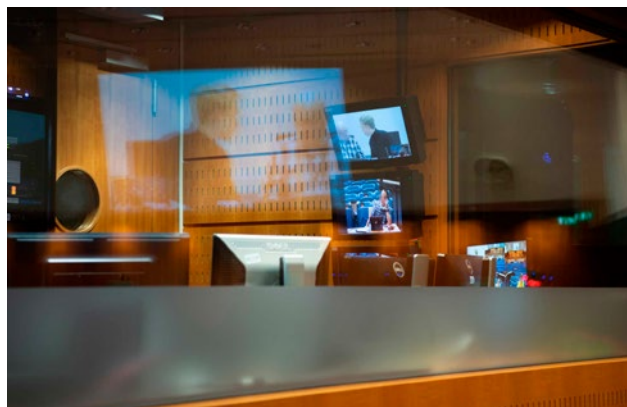
Uważam jednak, że w Trybunale zdalne połączenia podczas rozpraw są ogólnie dobrej jakości. Wprawdzie nie można zagwarantować optymalnej jakości w każdej chwili, ale w mojej opinii uczyniono wszystko, aby osiągnąć ten cel, między innymi dzięki testom przeprowadzonym wcześniej z tłumaczami konferencyjnymi. Ponadto strony i tłumacze konferencyjni są z wyprzedzeniem obszernie informowani o zmianach związanych z nowymi zasadami pracy i wymaganymi przygotowaniach. Zewnętrzni tłumacze konferencyjni zostają odpowiednio poinformowani wraz z zawarciem umowy.

Instytucja poczyniła ogromne starania, aby zapewnić, że zostaną zachowane możliwie najlepsze warunki pracy. Byłem pod wrażeniem, jak poważnie są traktowane środki sanitarne i co do ich rygorystyczności: poza zwykle stosowanymi środkami tłumacze konferencyjni nie używają ani tych samych przedmiotów (laptopów, słuchawek), ani tego samego biura.

Nie dzielimy już nawet tej samej kabiny, w związku z czym trudniejsze stało się porozumiewanie się ze sobą lub po prostu przysłuchiwanie się tłumaczeniu ustnemu naszych kolegów. Może to stanowić przeszkodę dla jednolitości stosowanej przez nas terminologii. Musimy uzgodnić pewne kwestie z wyprzedzeniem. W przypadku pojawienia się jakiejś trudności (pytania terminologiczne, problemu technicznego itd.) trudniej jest pomóc sobie nawzajem w czasie, gdy dokonujemy tłumaczenia ustnego. W przypadku niektórych kwestii porozumiewamy się za pomocą gestów, w przypadku innych za pomocą telefonu komórkowego lub komunikacji natychmiastowej.

W tym kontekście przygotowanie rozprawy ma zasadnicze znaczenie i Trybunał jest zresztą jedyną instytucją, w której pomocniczy tłumacze konferencyjni – podobnie jak etatowi tłumacze konferencyjni – poświęcają na to jeden dzień. W tej kwestii nie zauważyłem praktycznie żadnej różnicy od czasu pandemii. Nasi koledzy są jak zawsze do dyspozycji, choć poczta elektroniczna i SMS-y są być może częściej używane i nie ma już nieformalnych rozmów w korytarzach.

Myślę, że na początku wiele osób było przerażonych, widząc skutki, jakie pandemia mogła mieć dla naszego zawodu. Jednakże po pierwszym szoku zostały znalezione rozwiązania i dostosowaliśmy się, by pokonać kryzys”.

Relacje ze społeczeństwem

Dialog z przedstawicielami zawodów prawniczych i ogółem społeczeństwa był kontynuowany w 2020 r. Choć zostały utrzymane tradycyjne kanały, dialog ten zintensyfikował się w sposób wirtualny między innymi dzięki usługom wideokonferencji i platformom sieci społecznościowych.

127
grup zwiedzających

czyli
3729
osób

21
wizyt wirtualnych

czyli
798
osób

Dyrekcja Komunikacji nadal korzystała z tradycyjnych środków komunikacji, ale akcent położono na wzmożone wykorzystywanie mediów społecznościowych. **Między dniem 16 marca i dniem 22 grudnia 2020 r.** opublikowano **142 komunikaty prasowe**. Do przekazywania informacji o Trybunale wykorzystano konta Trybunału na Twitterze i LinkedIn (w języku francuskim i angielskim): **668 wiadomości zostało wysłanych za pośrednictwem Twittera**, aby powiadomić „obserwujących”. Wiadomości te miały w szczególności na celu, po pierwsze, zwrócenie uwagi na główne sprawy rozpatrywane w kolejnym tygodniu, a po drugie, powiadomienie o opublikowaniu komunikatów prasowych.

Organizowanie wizyt stanowi ważną działalność Trybunału w ramach jego polityki otwartości i upowszechniania wiedzy nie tylko wśród przedstawicieli zawodów prawniczych i studentów prawa, ale także wśród obywateli europejskich. Środki sanitarne wprowadzone w życie od marca 2020 r. zahamowały organizację takich wizyt i przyjmowanie gości. Choć ogólna liczba – **127 grup** liczących łącznie **3729 odwiedzających** – jest nieuchronnie niższa od wyników z poprzednich lat (18 099 osób w 2019 r.), Trybunał potrafił także tym razem znaleźć nowe sposoby, aby udostępnić zdalnie swoje budynki i działalność. I tak zaproponował on spotkania na platformach cyfrowych z pracownikami Trybunału, umożliwiające [wirtualną wycieczkę po zespole budynków Pałacu](#), jak również **webinary** organizowane stosownie do potrzeb w ciągu dwóch dni z udziałem członków, referendarzy i administratorów Trybunału. Te webinary pozwoliły **798 osobom** – w ramach **21 wirtualnych wizyt** – skorzystać z prezentacji.

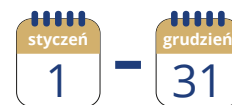

Trybunał, za pośrednictwem Dyrekcji Komunikacji, przekazał **173 komunikaty prasowe** (łącznie **2292 wersje językowych**), aby poinformować przedstawicieli zawodów prawniczych i ogół społeczeństwa (**3366 odbiorców** wpisanych na listy mailingowe) o swoich orzeczeniach, ale także o wydarzeniach, które naznaczyły życie instytucji. Strona internetowa curia.europa.eu odnotowała ponad **6,6 mln wizyt** i **przejrzano ponad 27 mln stron**.

Instytucja była nadal obecna w sieciach społecznościowych, wysyłając **702 tweety na Twitterze** za pośrednictwem swoich dwóch kont w języku francuskim i angielskim. **273 wiadomości** zostały także opublikowane **na LinkedIn**.

Z uwagi na niemożność zorganizowania bezpośrednich spotkań, takich jak coroczny Dzień Otwarty, postanowiono wykorzystać możliwości oferowane przez media społecznościowe, aby publiczność z całego świata mogła zapoznać się z funkcjonowaniem Trybunału. W związku z tym **trzy wydarzenia wirtualne** zostały zorganizowane wyłącznie w mediach społecznościowych – z okazji **Dnia Europy** (9 maja), Europejskiego **Dnia Sprawiedliwości** (24 października) i **rocznicy utworzenia Trybunału Sprawiedliwości** (4 grudnia): przedstawienie wyroków Trybunału, filmów animacyjnych na wybrane tematy z zakresu orzecznictwa, pytania–odpowiedzi. Między innymi dzięki tym wydarzeniom liczba obserwujących Trybunał nie przestała rosnąć w ciągu roku i przekroczyła **90 000 obserwujących na LinkedIn** i **100 000 obserwujących na Twitterze**. Te trzy wydarzenia spowodowały **na Twitterze** łącznie **1 713 000 odsłon** (liczba wyświetleń tweeta przez użytkowników) oraz **na LinkedIn** – **258 000**.

Równolegle organizowano dla dziennikarzy **briefingi prasowe online** poświęcone bieżącym postępowaniom. W 11 briefingach prasowych wzięło udział łącznie **94 dziennikarzy**.

173
komunikaty prasowe

2292
wersje językowe

702
wiadomości
opublikowane
za pośrednictwem
Twittera

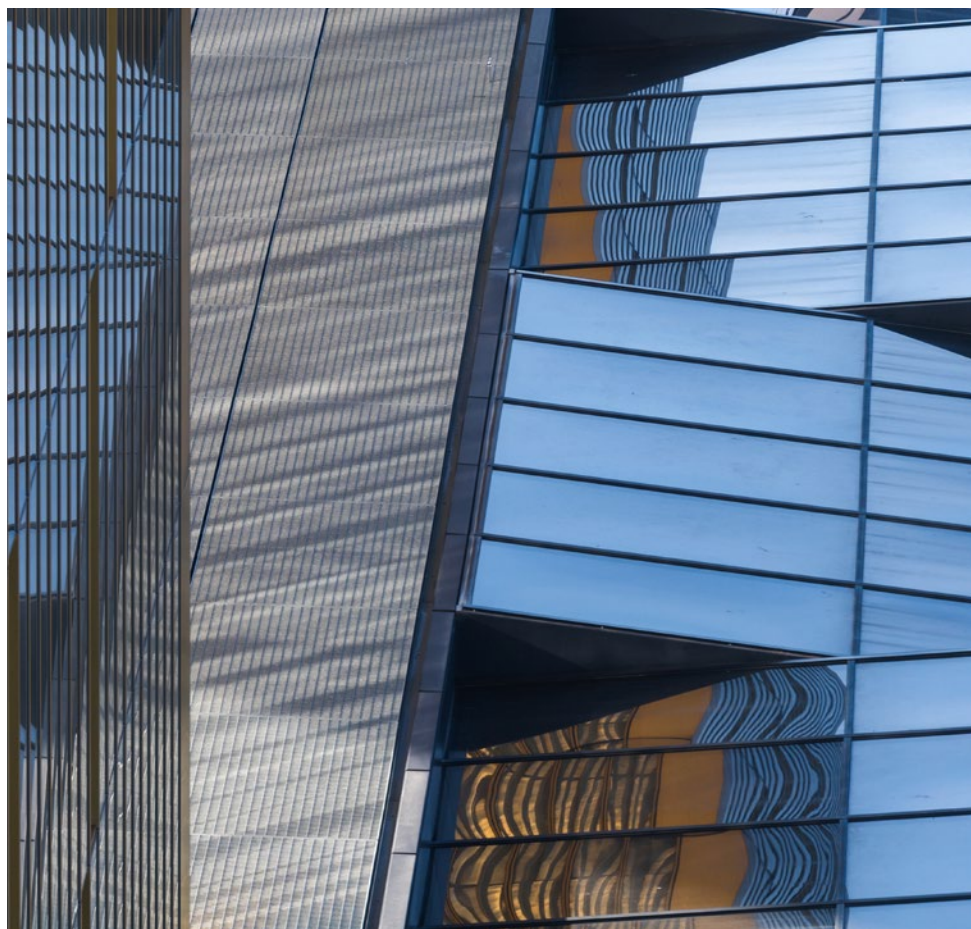

273
wiadomości za
pośrednictwem
LinkedIn

17 174
wnioski o udzielenie
informacji złożone
przez obywateli

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Trybunał udzielił **dostępu do swoich dokumentów administracyjnych i archiwów historycznych** w ramach **103** wniosków. Trybunał odpowiedział także na **17 174 wnioski o udzielenie informacji**, które wpłynęły od obywateli i które dotyczyły spraw w toku lub orzecznictwa, jego funkcjonowania i jego właściwości.

Wreszcie, Sieć Sądowa Unii Europejskiej, utworzona w marcu 2017 r. z okazji 60. rocznicy podpisania traktatów rzymskich i skupiająca sądy konstytucyjne i sądy najwyższe państw członkowskich, spotkała się kilkakrotnie w trybie wideokonferencji w dwóch grupach tematycznych „Innowacje” i „Terminologia prawnicza”. Spotkania te stanowiły okazję do wymiany informacji na temat wykorzystania nowych technologii w celu wspierania działalności sądowniczej oraz do podzielenia się zasobami tłumaczeniowymi, które mogłyby być wykorzystywane przez sądy krajowe.

Dyrekcja Generalna ds. Wielojęzyczności: zapewnienie ciągłości funkcjonowania

Thierry Lefèvre, dyrektor generalny ds. wielojęzyczności

Wielojęzyczność ma kluczowe znaczenie dla przebiegu postępowań sądowych Trybunału Sprawiedliwości. Gdyby tak nie było, obywatel nie miałby dostępu do europejskiego wymiaru sprawiedliwości i jego orzecznictwa, które stanowi przecież źródło praw i obowiązków. I tak Dyrekcja Generalna ds. Wielojęzyczności (DGM) musiała stawić czoło nagłemu pojawieniu się kryzysu zdrowotnego i zapewnić wypełnianie powierzonego jej zadania w poszanowaniu bezpieczeństwa personelu.

Mówiąc konkretnie, w pierwszych miesiącach roku, gdy wybuchła pandemia, nie było żadnych zakłóceń. Począwszy od końca lutego, DGM uruchomiła swoją komórkę operacyjną ds. kryzysu i przewidziała wprowadzenie w życie planów ciągłości działalności w ścisłym porozumieniu z innymi służbami Trybunału Sprawiedliwości oraz gabinetami sędziów i rzeczników generalnych.

W dniu 13 marca, trzy dni przed rozpoczęciem krajowego lockdownu, cały personel został poinformowany o tym, że nie będzie miał wstępu do budynków Trybunału. Bezwzględny priorytetem było zapewnienie współpracownikom ochrony zdrowotnej i zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa. Skoro tylko został osiągnięty ten podwójny cel, DGM kierowała się zapewnieniem ciągłości działalności służby. O ile początkowo należało wykazać się prężnością i kreatywnością w zarządzaniu szczególnymi aspektami tego kryzysu, o tyle następnie trzeba było wykazać się wytrwałością z uwagi na nieprzewidywalny, i zresztą ciągle niepewny czas trwania tego kryzysu.

Jeśli chodzi konkretnie o tłumaczenia prawnicze, cele zbiorowe i indywidualne uwzględniały – w początkowym okresie lockdownu i gdy uzasadniała to sytuacja – osobistą sytuację pracowników dyrekcji generalnej (osoby mieszkające samotnie, dzieci w domu itd.). Z uwagi na ogólny charakter kryzysu tymczasowy spadek produktywności został wyrównany obniżeniem się zamówień na tłumaczenia. Następnie środki organizacyjne i zaangażowanie każdego z osobna w połączeniu z korzyściami płynącymi ze stałego inwestowania w nowe technologie i zoptymalizowany outsourcing pozwoliły przywrócić zdolność produkcyjną, tak że ciągłość działalności służby nie była zagrożona w żadnym momencie.

Jeśli chodzi o tłumaczenia konferencyjne, kwestia ciągłości działalności przedstawiała się inaczej. Rozprawy musiały bowiem zostać anulowane lub odroczone na termin przypadający po dniu 25 maja. Okres od 13 marca do 25 maja został zatem wykorzystany na opracowanie protokołu rozpraw, który miał zapewnić bezpieczeństwo zdrowotne wszystkich uczestników, przykładowo ten sposób, że z danej kabiny tłumaczeniowej może korzystać tylko jeden tłumacz konferencyjny. Ponadto w obliczu trudności związanych z podróżowaniem, jakie napotykali jeszcze przedstawiciele stron, ustanowiony został system zdalnego udziału w rozprawach. Dzięki temu można było uniknąć odroczenia daty rozprawy w licznych przypadkach. Ta nowość stanowiła duże wyzwanie techniczne, kognitywne i organizacyjne, któremu podołano z powodzeniem (zob. s. [15](#) i [74–76](#)). Wreszcie, służba tłumaczeń konferencyjnych dostosowała się również do przerwy w rozprawach, poświęcając się różnym zadaniom związanym ze szkoleniem i doskonaleniem zawodowym (kursy językowe, ćwiczenia z tłumaczenia konferencyjnego i wymiany językowe online), a także z propagowaniem zawodu tłumacza konferencyjnego (webinary i moduły językowe).

DGM mogła zatem liczyć na zaangażowanie i poczucie odpowiedzialności pracowników, na wzajemną pomoc oraz na decydujący wkład nowych technologii, aby zapewnić ciągłość działalności służby tłumaczeń prawnych i służby tłumaczeń konferencyjnych.

Wreszcie, ilustracją zdolności dostosowawczych DGM stanowią elektroniczny przepływ dokumentów, organizacja zdalnych szkoleń i zebrań, między innymi po to, by zachować kontakty społeczne niezbędne dla dobrego samopoczucia wszystkich osób, jak również regularna polityka informowania personelu za pomocą wiadomości elektronicznych dyrektora generalnego lub biuletynów informacyjnych.

Rezultat odpowiada podjętym wysiłkom. W 2020 r. dzięki staraniom wszystkich zaangażowanych osób zaplanowane rozprawy mogły zostać przetłumaczone ustnie i konieczne tłumaczenia pisemne mogły zostać sporządzone; pełna wielojęzyczność mogła zostać zapewniona w interesie zarówno podmiotów prawa, jak i obywateli, w niemalże normalny sposób w tym wyjątkowo trudnym dla nas wszystkich roku.

Technologie informatyczne wystawione na próbę

Raluca Peica, dyrektor ds. technologii informacyjnych

Rok 2020 r. pozostanie dla Dyrekcji ds. Technologii Informatycznych (DTI) rokiem historycznym, który wymagał nadzwyczajnej zdolności reagowania i dostosowywania się do bieżących okoliczności.

Wraz z wprowadzeniem powszechnej telepracy głównym priorytetem było stworzenie służbom Trybunału możliwości kontynuowania pracy w możliwie efektywny sposób mimo lockdownu.

Zanim przyjęto instrukcję, udzieloną w dniu 13 marca 2020 r. pracownikom, by pracowali z domu, wyposażyliśmy już naszych współpracowników Helpdesku, aby mogli odpowiadać na zgłoszenia ze swoich domów. Wyprzedzając sytuację, kilka dni przed podjęciem decyzji o upowszechnieniu telepracy dla całego personelu Trybunału połowa Helpdesku pracowała już ze swoich domów, co pozwoliło nam sprawdzić, że wsparcie funkcjonuje prawidłowo w trybie telepracy i jesteśmy gotowi wspierać użytkowników, którzy musieli zmienić miejsce pracy z dnia na dzień. Aby móc zaoferować wszystkim użytkownikom Trybunału takie miejsce pracy, które pozwala im pracować w domu tak jak w biurze, przyspieszyliśmy od lutego będący już w toku program mobilności i wyposażyliśmy wszystkie osoby, które nie dysponowały jeszcze koniecznym sprzętem.

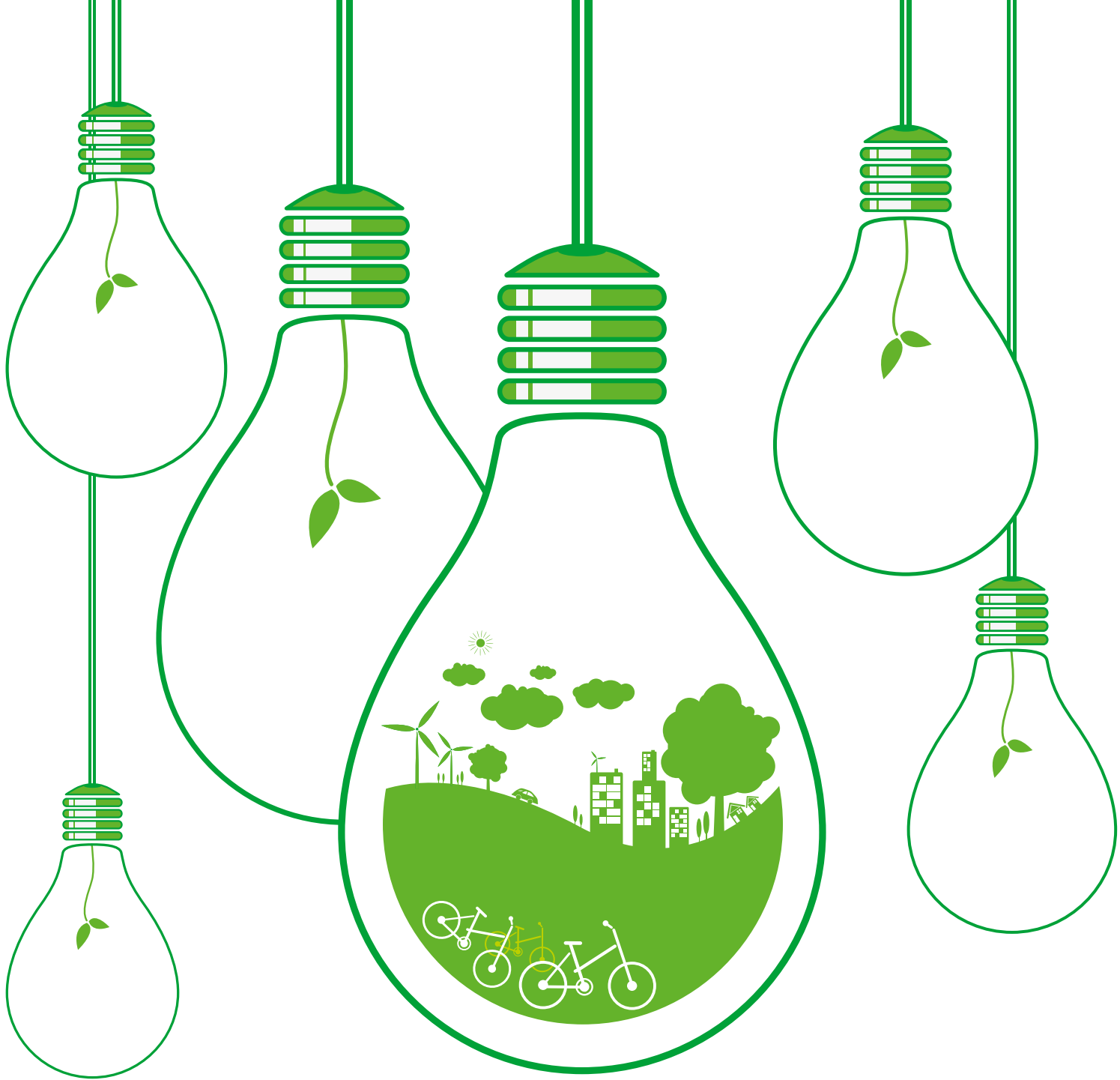
Kilka dni po rozpoczęciu lockdownu zwiększyliśmy dziesięciokrotnie przepustowość naszych połączeń internetowych, aby sprostać gwałtownemu wzrostowi zapotrzebowania na łączność między Trybunałem a światem zewnętrznym. Mogło to zostać zrealizowane dzięki mobilizacji zaangażowanych służb, które uczyniły wszystko, aby wykonać tę operację w nadzwyczaj krótkim czasie.

Komunikacja i współpraca stanowiły kluczowe słowa w naszej działalności podczas kryzysu związanego z Covid-19 zarówno dla pracy sądowniczej, jak i pracy administracyjnej, wewnątrz i na zewnątrz. Najbardziej widocznymi osiągnięciami są nowo zaoferowana usługa bezpiecznej wideokonferencji, która umożliwiła organizację narad i konferencji izb (15 tygodniowo), jak również zebrań dyrekcji instytucji (150 tygodniowo). Pozwoliła ona również Trybunałowi Sprawiedliwości i Sądowi na przeprowadzenie 77 rozpraw, w których strony uczestniczyły zdalnie.

Kryzys związany z Covid-19 postawił przed nami wyzwania, ale stworzył także okazję do przyspieszenia transformacji cyfrowej, która w instytucji była już w toku. I tak po tym, jak początkowo skupiliśmy nasze zasoby na zapewnieniu stabilności usług informatycznej i telekomunikacyjnej w kontekście kryzysu, podjęliśmy na nowo naszą pozostałą działalność i projekty w normalnym rytmie, dostosowując je jednak do nowych potrzeb związanych z kryzysem, jak na przykład zwiększenie samodzielności użytkowników w odniesieniu do narzędzi wykorzystywanych w ramach telepracy. Mimo sytuacji kryzysowej realizowaliśmy dalej nasz plan transformacji cyfrowej, między innymi w ramach prowadzenia projektu zintegrowanego systemu zarządzania sprawami (ICMS), oraz programy stabilności operacyjnej.

W związku z tym rok 2020 nie był dla DTI rokiem „status quo”, lecz rokiem dostosowywania się i rozwoju.

4

**Instytucja chroniąca
środowisko naturalne**

Od wielu lat Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej prowadzi ambitną politykę w dziedzinie środowiska, której celem jest spełnienie najbardziej wymagających norm w zakresie zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska naturalnego.

Jak co roku, instytucja informuje o rozwoju najnowszych dostępnych wskaźników, czyli wskaźników z roku 2019. Rok 2020 będzie rokiem szczególnym, jeśli chodzi o wpływ powszechnej pracy z domu na oddziaływanie instytucji na środowisko. Informacje na ten temat zostaną przedstawione w Panoramie 2021.

Realizacji projektów dotyczących gmachów instytucji, jak również codziennemu zarządzaniu zasobami i narzędziami, które ma ona do dyspozycji, przyświeca nieustanna troska o poszanowanie środowiska naturalnego, o czym świadczy uzyskanie **rejestracji w EMAS** (Eco-Management and Audit Scheme) w 2016 r.

Rejestracja EMAS, stworzona w drodze rozporządzenia europejskiego i przyznawana organizacjom spełniającym surowe wymogi w zakresie polityki środowiskowej i starań na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, stanowi wymowny wyraz uznania dla zaangażowania ekologicznego Trybunału oraz jego wysokiej efektywności środowiskowej.

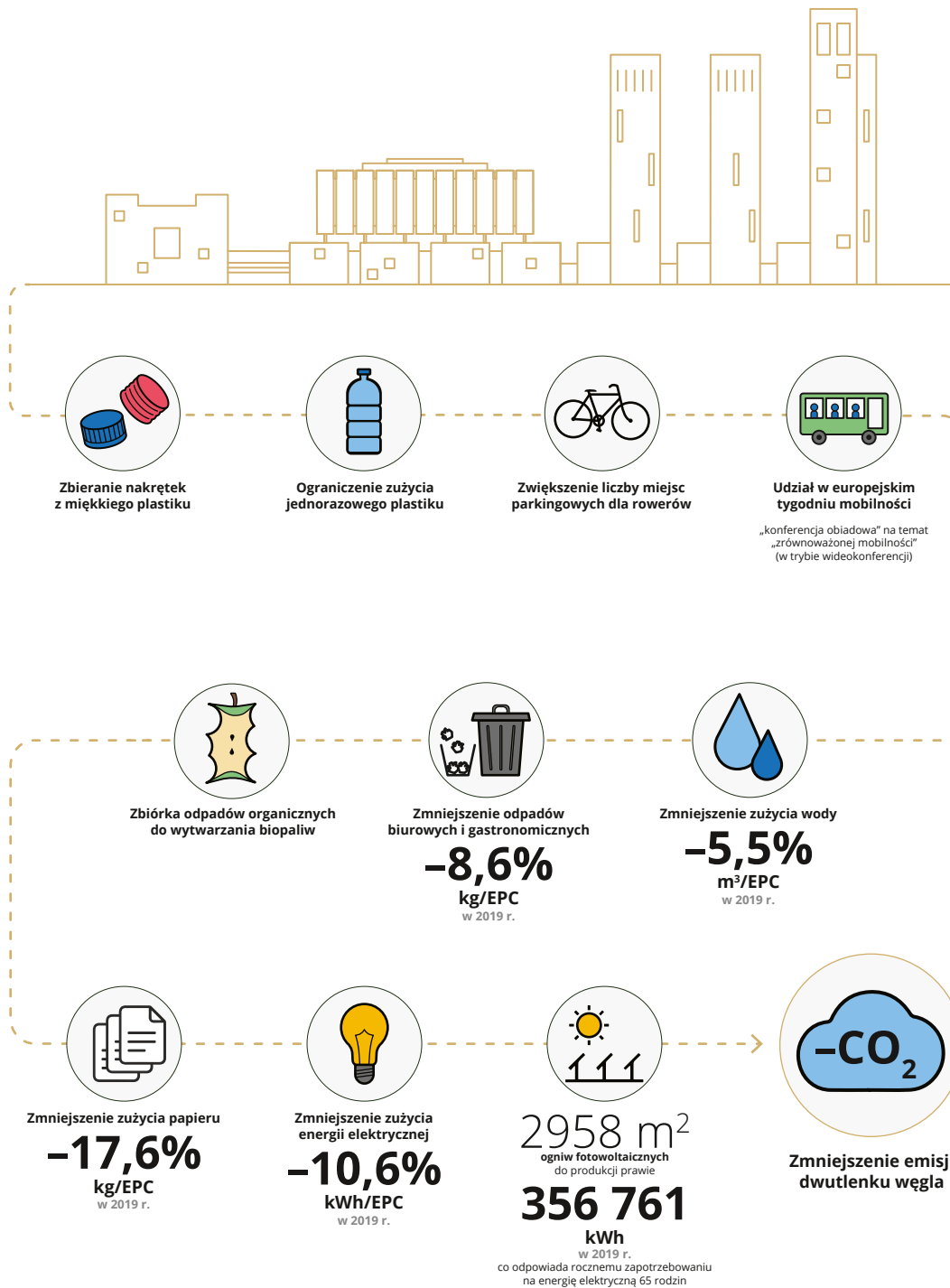
W **corocznym oświadczeniu w sprawie polityki środowiskowej** Trybunał przedstawia szczegółowy bilans swojego oddziaływania na środowisko oraz obecne i przyszłe projekty środowiskowe instytucji.

Wszystkim nowym osobom w instytucji Trybunał oferuje **moduł szkoleniowy online**, aby zapoznać je ze środowiskowymi aspektami ich codziennej pracy oraz podpowiedzieć właściwe nawyki w zakresie narzędzi informatycznych i biurowych, zużycia energii i wody, odpadów i dojazdów.

Z konkretnych działań Trybunał wyznaczył sobie cel polegający na całkowitym zaprzestaniu używania **plastikowych butelek jednorazowego użytku** w salach rozpraw, salach narad i salach posiedzeń w ciągu roku: od listopada 2020 r. Trybunał nie zamawia już takich butelek.

Aplikacja „e-Curia” (zob. s. 24), służąca do przekazywania dokumentów procesowych między przedstawicielami stron a sędziami Unii, ma pozytywny wpływ na środowisko. Przykładowo, gdyby wszystkie strony pism procesowych przekazanych Trybunałowi Sprawiedliwości i Sądowi przez e-Curia w 2020 r. (ponad 1 300 000 stron) zostały złożone w formie papierowej, wraz z kompletem ich odpisów, spowodowałyby to sporządzenie ilości dokumentów odpowiadającej wielu tonom papieru, które ponadto musiałyby zostać fizycznie dostarczone do Luksemburga.

Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC) jest jednostką miary działalności zawodowej, niezależną od rozbieżności w tygodniowej liczbie godzin pracy poszczególnych pracowników wynikających z różnych systemów czasu pracy.

Wskaźniki środowiskowe dotyczące wody, odpadów, papieru i energii elektrycznej odpowiadają wskaźnikom z 2019 r. Zmiany są liczone w stosunku do 2015 r., roku referencyjnego.

5

Spojrzenie w przyszłość

Po zmianach, jakie zaszły w instytucji w 2020 r., rok 2021 zapowiada się jako rok, w którym będą kontynuowane projekty z uwzględnieniem innowacji wynikających z doświadczenia pracy w domu w ramach stopniowego powrotu do organizacji pracy z większym udziałem bezpośredniej obecności.

W kontekście dematerializacji, uproszczenia i racjonalizacji obiegu dokumentów i procesów decyzyjnych projekt zintegrowanego systemu zarządzania sprawami, dla którego postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego zakończyło się w 2020 r., ulegnie istotnym zmianom w celu jego wdrożenia, co przyniesie znaczny wzrost efektywności zarówno sądów, jak i służb związanych z rozpatrywaniem spraw.

Pozytywne wyniki doświadczeń związanych z powszechną pracą w domu, stwierdzone między innymi przy okazji sondaży przeprowadzonych wśród pracowników i kierowników służb, będą przedmiotem ogólnego przeglądu praktycznych rozwiązań dotyczących częściowego wykonywania obowiązków w domu. Zmiany te obejmą kwestie związane z równowagą między życiem zawodowym a życiem prywatnym, wsparciem dla usamodzielnienia się współpracowników, mając na względzie zarówno dobre samopoczucie personelu, jak i jakość wykonywanej pracy, jak również kwestie związane ze sposobami zapewnienia zgrania pracowników i rozwoju ich relacji z instytucją.

Technologie wirtualnej obecności, intensywnie wykorzystywane w roku 2020, posłużą jako podstawa projektu mającego na celu urozmaicenie oferty usług dla zwiedzających. Celem tego projektu jest zaoferowanie gościom zewnętrznym, dla których podróz do Luksemburga stanowi przeszkodę w poznaniu Trybunału (między innymi ze względu na odległość geograficzną, która ma wpływ pod względem czasu i kosztów, w tym kosztów środowiskowych), możliwości wirtualnego udania się do gmachu instytucji w celu wzięcia udziału w zwiedzaniu na odległość. Proponowany program będzie obejmował filmy wideo, zwiedzanie budynków z przewodnikiem oraz interaktywne spotkania z członkami personelu instytucji. Dzięki temu programowi zdalnego zwiedzania instytucja pragnie zaoferować jak największej liczbie osób możliwość zapoznania się z jej rolą w europejskim systemie instytucjonalnym i jej wkładem w porządek prawny Unii, w dążeniu do osiągnięcia demokratycznego celu. Początkowo w 2021 r. rozpocznie się faza pilotażowa z udziałem ograniczonej liczby grup młodych ludzi (15–18 lat), a następnie oferta zostanie rozszerzona i dostosowana do innych odbiorców.

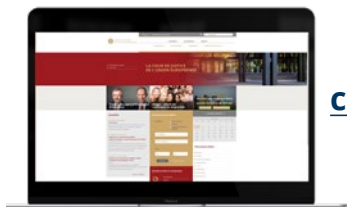

6

**Pozostańmy
w kontakcie!**

PRZEJDŹ DO PORTALU WYSZUKIWARKI ORZECNICTWA TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI I SĄDU ZA POŚREDNICTWEM STRONY CURIA

curia.europa.eu

ŚLEDŹ AKTUALNOŚCI ORZECZNICZE I INSTYTUCJONALNE

- czytając **komunikaty prasowe**
curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- dokonując subskrypcji **kanałów RSS** Trybunału
curia.europa.eu/jcms/RSS
- śledząc konto Twitter instytucji: **couruepresse** lub **eucourtpress**
- śledząc konto **LinkedIn**
<https://www.linkedin.com/company/european-court-of-justice>
- ściągnąjąc aplikację App CVRIA na smartfony i tablety
- zaglądnąjąc do **Zbioru Orzeczeń**
curia.europa.eu/jcms/EuropeanCourtReports

ABY DOWIEDZIEĆ SIĘ WIĘCEJ NA TEMAT DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI

- odwiedź stronę dotyczącą **sprawozdania rocznego za rok 2020**
curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - Panorama roku
 - Sprawozdanie dotyczące działalności sądowej
 - Sprawozdanie dotyczące zarządzania
- Obejrzyj **animacje na kanale YouTube**

KORZYSTAJ Z DOSTĘPU DO DOKUMENTÓW INSTYTUCJI

- **archiwa historyczne**
curia.europa.eu/jcms/archive
- **dokumenty administracyjne**
curia.europa.eu/jcms/documents

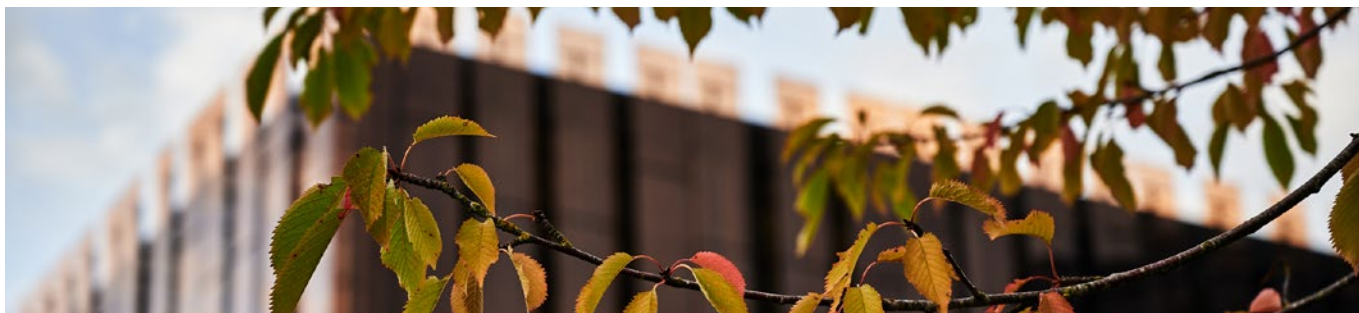
ODWIEDŹ SIEDZIBĘ TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

- Instytucja oferuje specjalnie przygotowane **programy wizyt** z uwzględnieniem zainteresowań grupy (udział w rozprawie, zwiedzanie gmachów lub kolekcji sztuki z przewodnikiem, wizyta szkoleniowa):
curia.europa.eu/jcms/visits
- Podczas **wirtualnej wycieczki** możesz także obejrzeć z lotu ptaka zespół budynków i wejść do nich, nie ruszając się z domu:
curia.europa.eu/visit360/

W CELU UZYSKANIA INFORMACJI DOTYCZĄCYCH INSTYTUCJI

- napisz do nas za pośrednictwem **formularza kontaktowego**
curia.europa.eu/jcms/contact

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Trybunał Sprawiedliwości
L-2925 Luksemburg
Tel. +352 4303-1

Sąd
L-2925 Luksemburg
Tel. +352 4303-1

Trybunał w internecie: curia.europa.eu

Tekst ukończony w marcu 2021 r.

Dane dotyczą stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

Ani instytucja, ani żadna osoba działająca w jej imieniu nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania powyższych informacji.

Luksemburg: Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
Dyrekcja Komunikacji
Wydział Publikacji i Mediów Elektronicznych

Zdjęcia: © Unia Europejska, 2019–2021

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Zabronione jest wykorzystywanie lub powielanie zdjęć lub innych dokumentów, do których Unia Europejska nie posiada praw autorskich, bez uzyskania zgody posiadaczy praw autorskich.

Print	QD-AQ-20-101-PL-C	ISBN 978-92-829-3703-7	ISSN 2467-138X	doi:10.2862/395748
PDF	QD-AQ-20-101-PL-N	ISBN 978-92-829-3593-4	ISSN 2467-1614	doi:10.2862/51241
HTML	QD-AQ-20-101-PL-Q	ISBN 978-92-829-3565-1	ISSN 2467-1614	doi:10.2862/688003

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ

Dyrekcja Komunikacji
Wydział Publikacji i Mediów Elektronicznych

kwiecień 2021

